

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIROETESÉK:
4-basabos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, március 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- A román békeküldés a Házban.
- Az olasz parlament üdvözlése.
- Törvénytelen letartóztatások a rendőrbírósnál.
- A pernyertes Haverda Mariska.
- Munkabeszüntetés az aradi új indóháznál.
- A lelőtt utaszkatona.
- A berlini leányok.
- A nagyteremai gyilkosság újabb fázisai.
- Színházi pletykák.

A beteg épület.

Arad, március 21.

Az aradi Luca székének, ahogyan az aradi államvasuti új pályaházat köznyelven nevezni szokták, most újból szomorú aktualitása van. M. után pár hónap óta néhány jóindulatu kalapácsütés érte, miután néhány szöveget sikerült beverni a monumentálisnak ígérkező Luca székébe, most ismét a pihenés napjai következnek nála s a környékén újból beáll a csend. Az alkotó munkáskéz hirtelen lehanyatlott, a serény és vidám munkásnép elhordja szerszámaikat és a pompásan megtervezett, megalapozott palota csonka ormai busan meredeznek az ég felé.

Az aradi vasuti új indóház építését most bizonytalan időre beszüntették, mert az építési vállalkozó fizetési képzetlenségét jelentett be és a munkásaival szemben anyagi kötelezettségének nem tud megfelelni.

Szinte megható az a küzdelem, amelyet ez a város, annak vezetői és a helyes utra terelés illetékes államvasuti faktorai folytatnak már évek óta Arad új állomásáért: a város cégtáblájáért. Mert joggal hasonlíthatók az állomási épületek egy-egy csinos cégtáblához, vagy kirakathoz, amelyből a vállalat, az intézet, s a bolt belső berendezésére, fejlett munkakörére, a minden igényt kielégítő teljesítőképességére következtetni lehet. Am enél még több és nagyobb szolgáltra hivatott a modern alapon épített, a messze jövőbe látást igénylően megtervezett vasuti indóház. Talán nem túlzás, ha a vasuti indóházak jelentőségét ezzel az önkényesen felállított tétellel határozzuk meg: minden város annyit ér forgalmi szempontból, amilyen vasuti pályaházat tudott magának kiharcolni. Sajnos, nálunk még harcolni kell az ilyen nagy, s számokban ki se fejezhető jelentőségű intézményekért. A mi szerencsétlen politikai viszonyaink arra készítetik a városokat, hogy kiharcolják, ha kell ki könyörögjék, vagy kitüledjék maguknak azt, amiről a középponti hatalomnak kellene gondoskodni a vidék gazdasági fejlesztése, megerősítése céljából. Mert hiába van meg a jóakarát a középponti igazgatásban, ha a jóakaratot, az áldozatkészséget háttérbe szorítják a politika maga-

sabb szempontjai, és a közcélokra szánt millióknak más irányban való szétforgácsolása. Az tény, hogy az utolsó esztendőben, a nemzeti munka korszakában jelentős utat tettünk meg ezen a téren is, mert a mostani kereskedelmi kormány a méltányosság és lehetőség legmesszebb határáig elmegy a vidéki forgalmi igények kielégítésében és a mult hibáit korrigálni igyekezik.

Az aradi indóház lejtőre siklásáért voltaképpen senki se okolható. A fátum keze nehezedett eme nagyra hivatott építményre. A munkát legfőbb részét, a gerincét egy budapesti vállalkozó cég kapta meg. Mint most kiderült, ez a cég nem is hivatott arra, hogy építési, szoros értelemben vett kőműves munkát felvállaljon, mert csak fakereskedő cég. A munkának egyik, talán legjelentősebb részét már a mult év decemberében be kellett volna fejezni, de jó, ha az idén júniusban átadhatják a forgalomnak. Félévi késedelem ez, a mostani prognózis szerint.

Szeretnők, ha rossz volna a jóslásunk, amikor azt mondjuk, hogy ez árva Luca széke még egy esztendő alatt se adható át rendeltetésének. A fővállalkozó most fizetési képzetlen lett, ügyének szanálását egy fővárosi bank vállalta magára. Ki hiszi, hogy az a pénzügyi főfontosságú köteletségé-

A piros szegfűs ur.

Irta: Ádám Éva.

Visszahivom a régi emlékeket. Szükségem van rájuk. Legyenek ők barátaim; simogassák szeretettel a lelkemet, hiszen néha fáradt vagyok. Bájos, tarka, finom, szép kicsi semmiségek, mikből a gyermek boldog aranykorát szövik-fonják talán az angyalok.

A mikor az élet még körvonalakban sem jelzi jóvendőnket; a mikor nincs holnap, csak ma; a mikor a napsugaras bohó gyermekségek is a szívünkben, a lelkünkben táplálkoznak, odáig érnek és onnan indulnak és összeforrnak az életünkkel; vagy amikor a gyermekéletünk fölött átfutó, egész életre kiható fájdalmak sem bírnak nagyobb jelentőséggel, mint az az elrepülő kék szárnyú lepke: erről az időről mesélek. A mikor nem sejtjük, hogy jönnek órák, amelyben olyan jó volna sírni, mert valami visszalopja lelkünkbe egy-egy reggel üdeségét, egy-egy alkony csodás, bájos mélységét. Megfájl a szívem ezekért most is.

Egy piros szegfűre emlékszem. A lelkembe világít a szépséges színe most is.

Szeptember volt. Az írás-olvasás művésztére már otthon megtanítottak. Nem féltem hát az iskolától. Legalább is ezt hittem. Tudósabb voltam a sok mezítlábas, borzas, mosolygós kis lánynál. Édesapám elparolázott az öreg ural, a „mesterrel” és elment. Beültettek egy padba és szépen megmosott kezeimet szorosan egymás mellé fektettem az asztalra. Így volt rendelve. A többinek is. Persze, nem tartották be a parancsot. Volt bennük annyi bátorság, hogy

a beiratás órájában se engedelmeskedtek a mesternek: Hogy évek folyamán hova fejlődött ez a bátorság, jobb arról nem beszélni. S minek rontsam csekély tekintélyemet azzal, hogy bevalljam, ebben rövidesen én lettem a vezér.

De akkor, az első napon, azt hitte a mester, hogy sóbálvánnyá változtam. Csak ültem a padban kimeresztett, pillantás nélküli szemekkel és ha oda ragasztottak volna a helyemre, akkor se lehettem volna mozdulatlanabb. Ugy ültem ott, mint állítólag az az indián, akit a szemüveges kigyó megbűvöl.

A lelkem annál éberebben figyelt. Hiszen ennyi év után is átérzem annak a napnak hangulatát. Jöttek a parasztasszonyok. Ki kacagva, ki sírva. Mellette a szoknyáját markolta egy-egy apró lányka. Azok is vagy mosolyogtak, vagy sirtak.

Az asszonyok hihetetlen magas, éles hangon beszéltek. Most is hallom. És a kötényükben takargattak valamit.

Krrrr... mi az? Egy haragos csirke. Felosapkodott néhányszor a szárnyával, ilyenkor éles nevetéssel nagyot káromkodott az asszonya s ez használt. A csirke elcsendesedett s a port, amit szárnyaikkal fölverték, illetmódóan belélegzettük mi s ebben az egész furesa nagy idegenségben csak ez a kedves krrrr... volt ismerős, de az én hypnotizmusom most se szűnt.

Lélegzet visszafojtva lestem, mi történik. Csak olyan ismerős, egyszerű szavakat hallottam, amiket már eddig is tudtam és amikre utóbbi hetekben olyan hűségesen elkészítették otthon a kis fantáziámat, ... iskola... leányka...

irka... könyv s mieféle. Mégis oly furesa volt mindez, amit a parasztasszonyok hegyes kacagással kiejtettek, vagy az öreg mester eldörögte a bajusza alatt és nyomban mint egy nagy öblü kővér gépezet utána kacagta: he... he... he...

— Kop kopkopkop... Mi ez ismét? — tojás. Egy tojás, tiz tojás, amint ütemszertien egymásután a padlóra pottyant a nevetgélő asszony köténye csücskéből. Sohase fogok többé olyan éles „hihihi” és olyan mély „hehehe” kacagást hallani, mint ez volt.

Még ez se térített magamhoz merev dermedtségemből. Emlékszem, majd megölt a szégyen, hogy mi csak fizettünk valami forintokat, élesen pengett a kopott asztalon, de se csirkét nem adtunk, se tojást. Ezt én nagyon őszintén szégyeltem és azt képzeltem, tönkre van téve az egész jövőm.

Már egy egész óra való csirke rugdalózott összekötött lábakkal az asztal alatt és a tojás is százával állt a kosarakban.

Hogy az ördögbe ne lett volna jó kedve a „mester”-nek, mikor annyi jó csirkehusra és tojásrántottára volt kilátás. A parasztasszonyok virtust csináltak a tojás adakozásból. Mindenik többet adott egy-két darabbal, hogy bebizonyítsa, több módja van, mint annak a „hitványoknak”.

Vagy talán annak örült a jó mester, hogy mindezt eladja a szomszéd városka hetivásárján és lesz belőle pénzecske.

Egyszer csak a nyitott ajtón belépett egy magas vékony ur. Sohase láttunk ilyen idegen urat, hát szinte tüneményszerűen hatott a

nek fogja tartani az aradi indóház építésének gyors befejezését? Az építéssel szorosan összefüggő egyéb munkálatok természetesen szintén szünetelnek a cég finansziális ügyének végső rendezéseig. Hova vezet ez? Milyen perspektiva nyílik meg előttünk? Az aradi ipar, amely éhes gyermekként kapott az indóház megnyerése után, most újból kiejtette szájából ezt a nagy falatot.

Hogy mit kellene tenni? Tanácsot adni nehéz itt. Legföljebb azt tudnók mondani, hogy mit nem kellett volna tenni a mostani katasztrofális állapot elkerülhetése céljából. Azonban nem mondjuk ezt se. Bizzunk csak mindent azokra, akik az ügyet elrontották.

Ennél a ránk nézve káros és szomorúan haladó építkezésnél szinte márványba vésetten erős vonalakkal rajzolódik ki a magyar gazdasági élet minden nyomorúsága. A fővállalkozó cég tagjai nem szakértő építészek, hanem volt fakeskeredők és olyan olcsón vállalták föl a munkát, hogy abba bele kellett bukniok. De valószínűleg nemcsak ezt vállalták potomáron, hanem egyéb épületeket is, mert különben nem kerültek volna a fizetésképtelenség kellemetlen kátyujába. Ha lehet valami vigasztaló, akkor szolgáljon nekik az a tudat, hogy Magyarországon senki sincs a helyén. Az ügyvéd és a közigazgatási hivatalvezető a bankokban ül, a kereskedő pénzügyletekkel foglalkozik, az irnok ítéleteket hoz, a jegyző lapot csinál és az ágens ügyvédi működést fejt ki. Miért maradjon hát csak a fakeskeredő — a kaptafánál?

Indítvány a lefegyverezés mellett. Budapestről jelentik: A képviselőház ülése előtt érdekes indítványt írtak alá a képviselők — pártkülönbségre való tekintet nélkül. Ez Giesswein Sándor országgyűlési képviselő indítványa volt

megjelenése. Olyan hosszú volt és olyan mosolygós és a keze világító fehér, nagy köves gyűrűkkel és a kabátja gomblyukában egy illogó-villogó dus, nagy, piros szegfü. Valami olyan meleg, biztató ismerős hangulat volt abban a színben, hogy a szememet le nem tudtam venni a szegfűről.

— Nagyságos tanfelügyelő ur ... igen éppen a beiratás ... a ...

— Ha...ha...ha! — kacagott a tanfelügyelő ur — nagyon kedélyes! Nagyon kedélyes ...

Megéreztem a gyermek lelkeimmel, hogy zavarban van a mester és szeretné kicsavarni anyakát a sok kerregő csirkének és szeretné lenyomni a tojásokat, hogy ne látszódjék olyan soknak.

— Ki tud számolni gyerekek? — fordult hozzánk a piros szegfűs ur.

— Én ... én ... kiabált a sereg.

— Hányig?

— Tizig, huszig ... volt a felelet.

— Én százig — szóltam illemtudóan.

— Bravó kis lányom! Gyere számláld meg a szép kis tojásokat.

— A szokeres beviszi ... már beszéltem is vele ... akadozta a mester.

— Na, na, bravó, helyre mehatsz kis leányom, csak azt akartam megtudni, ki a legügyesebb köztetek.

Én voltam. De annyira még sem voltam, hogy megértettem volna, miért nem „hehehe”-hézik a mester és miért „hahaha”-házik a piros szegfűs ur. Elmúlt világ, gyermekvilág, mese világ. Talán csak annyi maradt belőle, hogy a kerregő kis tarka csirkéket, villogó kis fehértojásokat ma se mindenütt veszik pénzzel.

az általános lefegyverezés mellett. Giesswein Sándor a költségvetés tárgyalása során szólalt fel és beszéde végén terjeszti elő indítványát. Hasonló tartalmu indítványt a francia kamara már elfogadott.

A román békeakció a Házban.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 21.

A képviselőház mai ülésén folytatta a költségvetés tárgyalását. A mai vita során beszédet mondott Vajda Sándor román nemzetiségi jelölt is, aki a román-magyar békeakcióra is kitért.

A mai ülés napirendje előtt Lukács László és Hieronymi Károly miniszterek több törvényjavaslatot terjesztettek be és elhatározta a ház, hogy az olasz képviselőházhoz ötven éves jubileuma alkalmából üdvözlő.

A képviselőház mai üléséről részletes tudósításunk a következő:

Berzeviczy Albert elnök kevéssel 11 óra előtt nyitotta meg az ülést. Jegyzőkönyv hitelesítése után az elnökséghez intézett kérdésre megemlékezik Olaszország egyesítésének jubileumáról. Erről lapunk más helyén számolunk be.

Lukács László pénzügyminiszter betérjeszti a közös költségeknek a költségvetésbe való beállításáról szóló jelentést.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter betérjeszti a szabadalmi tárcák időleges forgalmáról és a védjegyek engedélyezéséről szóló javaslatokat. Betérjeszti továbbá a szentendrei vicinális vasut második vágányáról, a barsi és erdélyi helyiérdekű vasut engedélyezéséről szóló javaslatot.

Lázár István gróf a Serbán Miklós mandátuma ügyében kiküldött vizsgálati biztos leteszi az esküt.

Attérnek ezután a napirendre.

Vajda Sándor: A román nemzetiségek nevében kijelenti, hogy a költségvetést nem szavazza meg. Tulajdonképpen a periferiakon kell nekik most dolgozniok, hogy legközelebb több nemzetiségi jusson be a Házba. (Mozgás.) Az eddigi felszólalások provokáltak olyan beszédet, melyben a román képviselők álláspontját kell kifejteni. Utal Tisza István gróf beszédére, aki arra a konkluzióra jutott, hogy a nemzetiségi kérdés megoldása nélkül a magyar faj jövője nem biztosítható. Tiszának a kijelentésével meg vannak elégedve a nemzetiségek. Azóta azonban a magyar közélet nem haladt ebben az irányban, s a magyar sajtó folytatja a tyukszemre hágas politikáját. Apponyi pedig kiadott egy rendeletet, hogy a román gyerekeknek vallástant magyarul kell tanulni.

Felkiáltások: Ez csak természetes!

Batthyány Pál gróf: Hogy mer így beszélni a magyar parlamentben.

Vajda Sándor: Ezt a rendeletet Zichy János gróf nem vonta vissza. Sajnálja, hogy Tisza akciójának nincs meg a kívánt sikere. Panaszodik azon, hogy a románokat üldözik a közigazgatási hatóságok. Beszél a nép és iskolai viszonyokról. Tisza István gróftól arra kéri, hogy működjön közre az általános, titkos egyenlő választói jog érdekében. (Derültség jobbról.) Rámutat a nemzetiségi kérdés megoldásának fontosságára és sürgeti a megoldást.

Baross Gyula (volt főispán.) Amikor felállt, a Kossuth-néppárt és Justh-párt tüntetőleg kivonult a folyosóra. Magyarázza Ausztriával való gazdasági közösségünk fenntartásának szükségességét.

Mikor Baross befejezte beszédét, az elnök szünetet adott. A függetlenségi képviselők ugyanekkor bevonultak a terembe:

— Csak menjenek vissza az urak, szünet van — mondotta Baross Gyula nagy derültséggel kelve.

Szünet után Giesswein Sándor emelkedett szólásra. Rámutat arra, hogy a nemzeteket nem az teszi hatalmassá, ha állig fegyverben állnak, hanem a békés és hasznos gazdasági munka és kultúra. A nemzetekben egyre erősebben támad fel a béke után való vágy, egyre

súlyosabban érzik az iszonyu fegyverkezés terhét. A magyar nemzetnek is ki kell venni a részét ebből a mozgalomból. Indítványt nyújt be, amely szerint a magyar interparlamentáris csoport tüzesse a legközelebbi hágai konferencia napirendjére a fegyverkezés korlátozását. Foglalkozik a költségvetéssel és a szociális irányu birtokpolitika szükségességét hangoztatja a kivándorlás és az egyke rendszer meggátolására. Elismeri, hogy a takarékossgot bele kell vinni a költségvetésbe, de ezt nem szabad tenni a kulturális érdekek rovására. Sajnálatlalt látja, hogy a költségvetésből az idén kimaradtak az alkoholizmus elleni és a gyermekvédelem támogatására szánt összegek. Nem fogadja el a költségvetést.

Achim András nem szavazza meg a költségvetést, mert az állam terhét a legnagyobb mértékben a kis emberekre hárítja és a nagybirtokosságot mentesíti. A választói jog reformját sürgeti. Szóvá teszi az egyik községi jegyző dolgát, ki vagyoniilag tönkre juttatott egy községet és nem lehetett elmozdítani.

— Az a baj, hogy sok a jegyzők között a félművelt ember — jegyzi meg Pető Sándor.

Kovács Kálmán: De a képviselők között is. (Nagy derültség.)

Achim András: Éretlen vicekkel nem lehet ezt a dolgot elintézni.

Elnök: A képviselő urat rendreutasítom.

Huszar Károly következett volna, de kérésére a Ház megengedte, hogy beszédét holnap mondhaasa el.

Az ülés két óra után ért véget.

Az olasz parlament üdvözlése.

— Berzeviczy képviselőházi elnök indítványa. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 21.

A képviselőház legutóbbi ülésén Polónyi Géza kérdést intézett az elnökhöz, hogy hajlandó-e előterjesztést tenni a magyar képviselőháznak az olasz egység jubiláris ünnepségein való részvételére nézve Návay Lajos aelnök akkor megjegyerte, hogy az elnökség majd foglalkozik a kérdéssel és egyik legközelebbi ülésen javaslatot tesz a Háznak.

Az ülés után Berzeviczy Albert házelnök felkereste Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt és behatóan tanácskozott vele a teendőkről. A miniszterelnök közölte mindazokat az aggályokat, melyek a hivatalos képviseltetéssel szemben magasabb körökben már eddig is elhangzottak. Tudatta a házelnökkel, hogy előzetesen a külügyminiszterrel fog e kérdésben tanácskozni és csak azután fogja a kormány álláspontját meghatározni.

A miniszterelnök telefonon fordult Őrgróf Pallavicini Jánoshoz, Aehrenthal külügyminiszter jelenlegi helyetteséhez, aki tudatta vele, hogy Budapestre érkezik és személyesen intézi el ezt a kérdést. Pallavicini Őrgróf hétfőn tényleg Budapestre érkezett és itt hosszasan tanácskozott a miniszterelnökkel. E tanácskozás után Khuen gróf minisztertanácsot hívott össze, mely két óra hosszat tárgyalta ezt a kényes kérdést.

A minisztertanács a külügyminiszter kérésére az összes felmerült javaslatokat elvetette és abban állapodott meg, hogy a magyar képviselőház táviratilag fogja üdvözölni az olasz képviselőházat.

Ezt a határozatot hajtotta ma végre a képviselőház elnöke, midőn a mai ülésen erre nézve javaslatot tett. A javaslatot a Ház a néppárt tiltakozása mellett elfogadta. A képviselőházi ülés e részének lefolyásáról itt következik tudósításunk:

Berzeviczy Albert elnök: Bátorkodom ez alkalommal megemlékezni arról, hogy mostanában a művelt világ figyelme Olaszország felé irányul, mely egységes királysággá történt ala-

kulásának félszázados évfordulóját, haladását a nemzetek versenyében bemutató ünnepélyekkel és kiállításokkal üli meg. Ez alkalomból illik, hogy mi is megemlékezzünk arról, hogy az egységes politikai nemzet csak újabban alakult Olaszország a maga fajegyéniségében volt leghatalmasabb közvetítője az egész világ civilizatórius gondolatának az új kor számára. Hogy az olasz nemzet valósi oltotta meg az ókori kultúra elvülhetetlen becsü eleméinek felvételét a középkorban Európát meghódító kereszténység világnézetében és eszmekörében, hogy ő volt tanítómesterünk a művészetekben, az irodalomban és tudományokban és nagy részese a modern gazdasági élet formáinak kialakulásában. Az olasz föld böcsője volt az ujkori műveltségnek. Nekünk magyaroknak különösen meg kell emlékeznünk arról, hogy történetünk talán legfényesebb korszakában, már a tizenötödik század második felében egy nemzeti királyunk uralkodása alatt hazánk ugyszólván első ország volt, mely az akkori olasz kultúrának a havasokon innen való átplantására kísérletet tett. Az, hogy a legújabb korban is kétségtelenül megnyilatkozott a kiküzdendő nemzeti ideálok közösségén alapuló ama rokonérzet, amely az olasz és magyar népet őszinte barátságban fűzi egymáshoz, erős záloga annak a szövetséges viszonyának, mely államaink között immár régóta fennáll. Ezekről megemlékezve talán indokoltnak találja a t Ház, hogy nevében távirati üdvözlést küldjek az olasz képviselőház elnökének. (Élénk helyeslés a jobb és a szélsőbaloldalon.)

Szmrecsányi György az elnöki javaslattal kapcsolatban megjegyzést kíván tenni. A nemzeti üdvözlés ellen nem tenne kifogást, ha csak a kultúra jönne figyelembe, de mivel történeti tény az, hogy az olasz állam egyesülése a pápai uralom megdöntésével és a világi csapatoknak Rómába való bevonulásával járt, a néppárt az üdvözlést nem helyeselheti. (Zajos ellenmondás a Házban.)

Elnök kijelenti, hogy a Ház többsége a javaslatot elfogadja. (Zaj, általános helyeslés.)

Az elnök indítványára a következő távirattal üdvözi a Ház az olasz kamarát:

Az olasz képviselőházi kamarai elnöknek Róma. Monte Citorio.

Fogadja tisztelt elnök ur a magyar képviselőház legmelegebb üdvözlését, melylyel az olasz képviselői kamarát országuk emlékezetes évfordulóján nemzetünk kölcsönös baráti érzelmeinek kifejezésékepen és Olaszország hatalmas felvirágozására irányzott hő óhajással köszöntjük. Berzeviczy Albert, elnök.

Scotus Viator újabb vádaskodásai. A Vészi József által szerkesztett „Jung Ungarn” című folyóiratnak most megjelent száma, mely tekintélyes kötetet tesz ki, szavá teszi a nemzetiségi tulzóinkkal fraternizáló Scotus Viator (Seton-Watson) újabb könyvét, melynek már a címe „Corruption and reform in Hungary” is elárulja, hogy tele van a magyar kormányzat ellen való újabb vádaskodással. Az angol publicista, aki egészen a nemzetiségi, de főképen a tót és pánszláv izgatók karjai közé vetette magát, megint azt igyekszik bebizonyítani, hogy a nemzetiségeket a magyar közigazgatási közegek választási visszaélései kifosztják a jogaikból s ezt konkrét esetekkel illusztrálja. Az idézett folyóirat ezzel szemben rámutat arra, hogy itt nem annyira a magyar hatóságok szörványosan előforduló tulbuzgótságáról van szó, melyet egyes esetekben kifogásolhat a higgadt kritika is, de amelynek megtaláljuk a természetes magyarozatát, ha meggondoljuk, hogy a magyar államesszme érdekeinek hivatott képviselői a magyar államosság esküdt ellenségeivel a választási harc közepette nem bánhatnak éppen keztüös kézzel. Itt inkább olyan viszonyokról van szó, melyek Magyarország valamennyi állampolgárára nézve sürgössé teszik a választási jog reformját és kiterjesztését. Végezetül a

cikkirő azt kérdezi Scotus Viatorról, hogy szabadtó buzzalmát miért nem érvényesíti otthon az irek javára, vagy Indiában, ahol számtalan benszült hazafi senyved életfogytig az angol börtönökben, amiért hazájuknak a brit uralom alól való felszabadítására gondolni mertek. Scotus Viator úgy viselkedik, mint egy brit fanatikus, pedig valójában egy fanatikus brittel állunk szemben, aki Németország elleni gyűlöletében ezt a birodalmat a magyar állam szétzüllesztése és a dunai monarchiának ebből eredő gyengítése útján károsítani igyekszik. Furesa, hogy Scotus Viator könyvét az alldeutsch sajtó mégis hangos ujongással üdvözi.

Törvénytelen letartóztatások az aradi rendőrbíróságnál.

— A rendőrbíró nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Ma délben, fél egy óra tájban egy rendőr állított be a rendőrbíróság hivatalába és Kovács Ferenc segédtisztnek a következőket jelentette:

— Alássan jelentem, előállítottam ezt az embert, mert könyöradamányokat gyűjtött hatósági engedelem nélkül. Rámutatott a mellette álló delikvensre, egy 30—32 éves férfire, akit az utcán fogott el és állított elő.

Az idegen valami felsőmagyarországi kis faluból vetődött Aradra. Gyűjtögetett a hitsorsosainál. Grünbaum Jenőnek hívják, belügyminiszterileg engedélyezett gyűjtőkönyve van. Valami falusi, egyházközségi célra szed adományokat.

Aradon az a szokás, hogyha valaki gyűjteni akar felekezeti célra, fel kell keresnie az illető felekezet papját, aki aztán ajánló levelet ad neki a hatósághoz és a rendőrség elfogadva a lelkész garanciáját, záros határidőre, 24—48 órára gyűjtési engedélyt ad.

Teszi ezt a hatóság azért, mert az érdekeltek panaszkodtak amiatt, hogy agyonzaklatják és pumpolják a híveket a legkülönbözőbb és legképtelenebb címeken és ürügyekkel.

Aki ezt az eljárást nem tartja be, a kihágási bíróság megbünteti. Eddig rendben is van a dolog.

Ami azonban ezután következik, az nincs rendben, az sehogy sem illik abba a keretbe, melynek neve Arad város közigazgatása.

A rendőr fél egy óra tájban állította elő az adománygyűjtőt a rendőrbírósághoz. A hivatalban még folyik a munka, mert a hivatalos órák két óraker végződnek. Minthogy azonban Joó Béla árvaszéki ülnök már reggel hét óraker a városházán van és ott dolgozik az árvaszéken és a rendőrbíróságnál, nem két, hanem három embernek való munkát intéz el, délben haza megy, mert már három óraker ismét a városházán van és ismét végzi, a két reszortnak óriási méretekben szaporodó teendőit.

Epen fél egy körül került a szerencsétlen Grünbaum tehát a kihágási bíró elé, akinek a hivatalában ez idő tájban egy segédtiszt és két napidijas görnyed és gyártja az akta hegységeket.

Amde híres magyar bürokrata szokás az ugynevezett hatásköri átruházás. Hosszu és kacskaringós elmélettel lehetne ezt a közigazgatási csodabogarat megmagyarázni és ezt elkezdendő, megvilágítjuk egy minden elméletnél fényesebb példával.

A főszolgabíró elmegy vadászni és hatáskörét átruházza a szolgabíróra, akinek sürgős külső teendői miatt még a saját dolgainak elvégzésére sincs ideje és ezért megbizza az irnokot, hogy míg ő visszajön, addig intézkedjék, aki pedig így szól a hajduhoz:

— A főur vadászik, a bíró ur kártyázik én meg italméréseket megyek vizsgálni. János, ha valakit hoznak, csukja le.

Ez röviden a hatáskör átruházás.

A rendőrbíró, aki egyedül jogosult ítéletet hozni, jegyzőkönyvet felvenni és kihallgatni, lecsukni és letartóztatni, két ügyosztályt vezet. Beteggé dolgozza magát és bizony örül, hogy már délben agyongyötörve és idegességének felső fokán távozhatik a hivatalból.

Hozzák a Grünbaumot, vagy Tóth Pétert és Részeg Miskát, továbbá a Vaszin Szávát. Az utcáról hozza a rendőr. Előállítja egy ésekélység, egy szóra sem érdemes ostoba „kihágás” miatt. Hozza a bíró elé. Ha ott van a bíró, akkor vagy jól leszidja a rendetlenkedőt, vagy felvilágosítja őt a felől, hogy mi a teendője, nehogy a kétmillió paragrafus és öt millió miniszteri rendelet közül valamelyikbe bele ütközzék.

Ha azonban a bíró nincs ott, amint hogy soha sincs ott tizenkettő után? Mi történik ilyenkor?

— Ha nincs bíró, nincs ítélet — mondaná a józan ész.

De nem mondja! Hanem a józan ész ellenére így cselekedtetik Aradváros kellő közepén, a rendőrségen:

Kovács Ferenc segédtiszt, aki irodatiszti minőségben van beosztva most, jelenleg a rendőrbíró mellé így szól a Grünbaumhoz:

— Barátom, maga kihágott, kihágást követett el az 1651. évi 375-iki törvényeikk 140. szakaszába ütköző még pedig az 1651. évi 375. évi törvényeikk első szakasza szerint minősülő kihágást követett el. Erti? Nos én magát előzetes letartóztatásba helyezem. Erti — lecsukatom holnap reggelig, míg a bíró ur itt lesz. Rendőr vigye le a fogdába.

— De tekintetes fiatal bíró ur — könyörög a letartóztatott, tessék meghallgatni. Rendbe vannak az irásaim, nem követtem el semmit, nézze át a bizonyítványaimat.

— Sajnálom, de ön nem nézhetek, én csak előzetes letartóztatásba helyezem. Rendőr vigye ezt az embert a fogdába — adja ki a szigorú parancsot a segédtiszt.

Epen ma felegykor, talán épen az ezredik letartóztatás alkalmával azonban egy kis hiba történt az „átruházott hatáskör” körül. Mert Kovács Ferenc segédtiszt átruházott hatáskörben tartóztatott le teljesen jogtalanul, törvényellenesen elője került egyénekét.

Véletlenül szemtanuja volt ennek a falusi előjárásra sem méltó és csak bosszantóan naivnak mondható jelenetnek valaki, aki még nem vesztette el az ép érzékeit és megütközött azon a basáskodáson, melyet a segédtiszt megengedett magának.

Rögtön jelentést tett Greén Nándor főkapitánynak, aki megütközéssel vette tudomásul ezt a megdöbbentő törvényteleniséget. Maga elé hivatta a segédtisztet.

— Milyen jogon merészkedik ön valakit letartóztatni? — szolt felelősségre vonva Kovácsot.

— Ha a bíró ur nincs itt, akkor én mindig így járok el — felelte ez.

— Mig majd meg nem égeti a kezét — szolt rá szigoruan a főkapitány és kioktatta, hogy törvénybe ütköző cselekedetet követ el, amiért felelősségre vonhatják és megbüntethetik. Ha nincs itt a bíró, küldje a bekisért egyénekét az inspekciós rendőrtiszt elé. Önnek nincs jussa senkit letartóztatni.

A jövőben tartózkodjék az ilyen szabálytalanságtól.

Joó Béla rendőrbíró az Aradi Közlöny tudósítójától értesült a botrányos esetről.

— Én nem hatalmaztam fel Kovács segédtisztet semmiféle hivatalos funkció teljesítésére, annál kevésbé letartóztatással — mondotta a bíró. Szigorú parancs, hogy mindenkit az inspekciós rendőrtiszt elé kell állitania, aki intézkedik.

— De nem csoda, ha itt ilyesmi megtörténik. Az átmeneti állapot nem akar véget érni. Én látom el a rendőrbírói teendőket ideiglenesen, de már bele betegedtem. Nem győzöm a munkát, mert az árvaszéki ügyeket óriási felelősség mellett elintézni és a rendőrbíróság ijesztő mérvben megsaporodott feladatainak eleget tenni nem lehet. Reggel héttől este ötig hatig vagyok hivatalban, de már nem birom. Ideges, ingerlékeny vagyok, mert az a munka, melyet végeznem kell, a vas idegeket is megörli. Ez az állapot türehtelen és tarthatatlan. Megemlítjük, hogy a törvényhatóság még a múlt esztendőben elhatározta egy rendőrkapitányi állás szervezését. Tette ezt a fizetés-rendezés keretében, mely azonban június hónap előtt aligha intéződik el belügyminiszteriumban.

Addig valószínűleg még néhányszor az „átutalt hatásköri” botrányok megismétlődnek.

A nagyteremiai gyilkosság újabb fázisai.

Távirati tudósítás

Nagykikinda, március 21.

Knab Edét újból letartóztatták és a csendőrség vasárnap délelőtt behozta a nagykikindai ügyészség fogházába. Nagyteremia községe valóságban ekszaltált állapotban van, a kedélyek annyira izgatottak, hogy maga a község úgy fest az idegen előtt, mintha statáriális hangulat nyugózná le. Egyébről sem hallani beszélni, mint a gyilkosságról és a lakosság határozottan meg van győződve arról, hogy a gyilkos csakis Knab Ede, a fiatal, szimpatikus megjelenésű, dús gazdag paraszt. A letartóztatott cinizmusa egyenesen csodálatos. Amikor az áldozat Knab Károlyt temették, ő, a rokon ott volt a temetésen, ő fűrésztette mag és öltöztette fel a halottat. Saját kis homokfutó hintóján hozták be Kikindára a csendőrök s az utca tele volt emberekkel, akik kíváncsian lesték. A második letartóztatás felsőbb hír szerint, igazságügyminiszteri utasítás folytán történt, mert az előző vizsgálat sok fontos adatra nem terjeszkedett ki.

A vizsgálatot vezető alügyész, Hubay László szerint az első letartóztatásnak kizárólagosan a véres ruhák képezték az alapját, arról a budapesti bakteorológiai intézet kétséget kizárólag megállapította, hogy a vérfoltok állott vértől erednek, az alibi is igazolva volt részben, tudniillik, csak egyetlen órát nem igazolt a gyanúsított és a tett végrehajtására, a bűnjелеk el-tüntetésére, stb. egy óra pszihice is kevésnek látszott. Knab Károly hozzátartozói jártak a szegedi főügyészségnél, az igazságügyminisztériumban és valószínűleg legfelsőbb nyomás hatása alatt tartóztatták le újból Knab Edét. A nagykikindai törvényszék vizsgálóbírája adta ki a letartóztatási rendeletet s erre az újabb alapot Rottenbücher Annának, egy öreg sváb asszonynak a vallomása szolgáltatta. Ez az asszony a kritikus időben Knab Károly udvarán levő ártézi kutról hazafelé jövet találkozott Knab Edével, aki futva jött, majdnem földöntötte az öreg asszonyt, amint izgatottan rohanva beléje-ütődött. Rottenbücher Anna még meg is szólta érte:

— Mi van veled Ede, még föl találsz lökni!

Az öreg asszony gyámoltalanságában nem merte ezt eddig senkinek sem elbeszélni, most is a papnak gyónta meg, hogy tudja, ki a gyilkos s ez birta rá, hogy vallomást tegyen. Egyébként pedig a Knab Károly családja 2000 koronát hirdet annak, aki nyomra vezet s ez a körülmény is vezethette az öreg asszonyt vallomásában, kiről különben a letartóztatott Knab Ede védője azt igyekszik most bizonyítani, hogy nem épelméjű. Knab Károly özvegy, fiatal feleségével beszélve, tőle úgy értesültem, hogy az újabb letartóztatásnak az öreg asszony vallomásán kívül egyéb okai is vannak. Szerinte a fentebb leírt vallomás sem felel meg a ténynek. Knabné így adja elő Rottenbücher Anna vallomásának lényegét: A gyilkosság napján Rottenbücher Anna Knab Ede anyósánál volt, oda-jött aztán estefelé Knab Edéné is és elbeszélte ott, hogy ő nem fogja tűrni, hogy a férje községi esküdt legyen, mert mióta megválasztották, minden verekedésnél ott van s ma is véresen jött haza. Rottenbücher Anna a hallottakat továbbadta s ez a harmadik személy már előzőleg be is jelentette ezt a körülményt, de szembesítésre kerülvén a sor, Rottenbücher Anna állítólag letagadta, hogy ő ezt mondta volna s csak most a 2000 korona hatása alatt állt elő újra ezzel.

Kétféleképen kommentálják tehát az öreg asszony vallomását. Annyi azonban bizonyos, hogy most sem áll a vád valami szilárd alapon. A védő ma terjesztette felebbezését a vádtanács elé.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Fráter Loránd mandátuma. Budapestről jelentik: A Kuria első választási tanácsa ma délelőtt hirdette ki határozatát Fráter Loránd székelybudi képviselő mandátuma ellen beadott petíció dolgában. A Kuria a megvesztegetés, etetés-ítatás, a választók felvonulásának megakadályozása, valamint a kölesnök felmondásával való fenyegetés dolgában elrendelte a bizonyítást, ugyancsak az ellenkérvényben felhozott tényekre nézve is. A vizsgálattal a Kuria a nagyváradi táblát bizta meg.

§ A megértett közös hadsereg. Mayländer Mihály volt fiúmei képviselő temetésén Kusner Nándor autonóm párti vezérférfi becsmélő és lealázó kifejezéseket használt a közös hadsereg, mert néhány tiszt a temetési menetben az ügyvédi kamara tagjai elé került, pedig a program szerint az ügyvédi kamarának kellett legelől haladnia. Kusner ellen ezért eljárás indult meg és az ügyész ma vádiratot adott ki ellene.

§ Szabó György a fogságban. A váltóhamisító mikalakai igazgató-tanító már három hónapja ül vizsgálati fogságban. Legutóbb olyan jelenségek merültek fel, mintha Szabó elméleti állapotában káros elváltozás következett volna be. Erre való tekintettel a vizsgálóbíró elrendelte Szabó megfigyelését. A törvényszéki orvosok hozzá is kezdtek a megfigyeléshez, amely azonban előreláthatólag huzamosabb időt fog igénybevenni, miért is a vizsgálóbíró előterjesztést intézett a vádtanácshoz Szabó vizsgálati fogságának három hónappal való meghosszabbítása iránt. A vádtanács helyt adott a vizsgálóbíró kérésének.

§ A vgyázatlan inas. A múlt év november másodikán reggel öt óra tájban az egyik posta-automobil, melyet Virág János soffőr vezetett, gyors iramban hajtott a vasut felé. Ugyanez a Andrassy-téri Prokopetz üzletből Marty Miklós inas át akart menni az utca tulsó felére. Az inas nem vette észre a közeledő automot, amely a fiut elütötte, szerencsére azonban csak kisebb sérüléseket okozott rajta, melyekből egy hét alatt felgyógyult. Gondatlanságból okozott könnyű testi sérülés vétsége miatt megindult az eljárás a soffőr ellen, aki azzal védekezett, hogy többször túlkölt, az automobil lámpái is világítottak és így őt felelősség nem terheli. A bíróság a mai főtárgyaláson elfogadta Virág védekezését és felmentette a vád alól. Az ügyész felebbezést jelentett be.

§ A Tintoretto-kép tolvaja. A múlt hónap 10-én az Országos Szépművészeti Muzéumból eltűnt egy, Nemes Marcell tulajdonában lévő Tintoretto-kép. A képet, amely Szent Ágnes életéből egy jelenetet ábrázol, a tulajdonos 15,000 koronára becsüli. A nyomozás, amely eleinte téves irányban haladt, kiderítette, hogy a képet Szigetvári Viktor fényképészegéd lopta el a falról. Átadta Poruba József hordárnak, akit azzal a megbízással küldött el, hogy értékesítse valahol a képet 300 koronáért. A hordár sehol sem tudta eladni a Tintoretto-festményt, amelylyel többek között megfordult Behr Ferenc építésznél is. Behr, 100 koronát ígért a képért, majd azt a tanácsot adta a hordárnak, hogy vigye el a Szépművészeti Muzéumba, hogy fölbecsüljék az értékét. A hordár így is tett s a kép váratlanul visszakért a múzeumba. Ezután már könnyű volt letar-

tóztatni Szigetvári Viktort, akit a büntető törvényszéken Füzeses dr. tanácsa ma hat hónapi börtönre ítelt.

§ A bizonyítványgyárosok. A budapesti királyi táblán Horváth Béla tanácselnök, majdnem kétheti tárgyalás után, ma délelőtt hirdette ki a bizonyítványgyáros „tanférfiak” bűnpörében az ítéletet. Némi meglepetést hozott a másodbíróság döntése, amennyiben a törvényszéken legsúlyosabb büntetéssel sújtott két vádlottat: Földes Géza polgári iskolai igazgatót és Balog Márk polgári iskolai tanárt felmentette a tábla. Földest egy évi és Balogot nyolc havi börtönre ítélte volt a törvényszék. A többi vádlottak közül ma Korányi György és Krenkó Géza segédtanfelügyelők büntetését 3-3 havi fogházra enyhítették, de mert megvesztegetés a bűnük, rájuk nézve a hivatalvesztést is kimondták. Elitelték még a „vizsgaelőkészítők” közül Telkes Árminnét 3 havi, Vogel Bélát 2 havi, Kapeller Ferencet 6 heti és Kovács Istvánt 2 napi fogházra, továbbá Matyók Péter kispesti községi irnokot 6 heti fogházra. Még néhány vádlott kapott csekélyebb büntetést.

§ Elvetemült legények. Zalaegerszegről jelentik: A zalaegerszegi kir. törvényszék tegnap ítélkezett Szabó Lakatos István, Szabó Szokodi Márton és Nagy István Köveskál községbeli legények fölött, kik tavaly nov 16-án erkölcselen merényletet követtek el egy 15 éves leányon. Pető Julia fiatal leányt a három legény esellel gazdájától kihivta és erőszakkal megejtették. A leány olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy hat hétig feküdt súlyos betegen. A legények a tárgyaláson megbotránkozott cinizmussal vallották be tettüket. Tíz órán át tartott tárgyalás után a törvényszék Szabó Lakatos Istvánt 5, a másik két tettest 3-3 évi fegházra ítélte. Vádlottak felebbeztek.

§ Megszökött sikkasztó ügyvé. A budapesti büntető törvényszék a mai napra tüzte ki Világossy József dr. ügyvéd sikkasztási bűnpörének a tárgyalását. Világossy, amint ez ismeretes, majdnem 300.000 koronát sikkasztott ügyfeleitől, az esztergomi káptalantól, a Lipótvárosi bazilikától és egyéb klienseitől. Le is tartóztatták, de később óvadék mellett szabadlábra helyezte a bíróság. A mai napra kitűzött tárgyalásra szóló idézést sajátkezűleg vette át Világossy. Még a múlt héten, szerdán, látták is a fűvárosban. Csütörtökön azonban elutazott, Lötös-utca 37. számú lakásáról s azóta teljesen nyoma veszett. Jamnicky bírósági tanácselnök tegnap detektivekkel kerestette mindenfelé, de Világossy már megtalálni nem lehetett. A mai tárgyaláson megjelentek az összes tanúk, a feljelentők képviselőiben Zboray Miklós dr., a védő Dész Géza dr., azonban hiába, a tárgyalást el kellett napolni. A bíróság Világossy országos körözését rendelte el.

§ Nyilatkozat. Az Aradi Közlöny 1908. február 14-én megjelent számában özv. Végh Mártonné születő pöréről cikket irtam. Utóbb azonban meggyőződtem arról, hogy a Végh Mártonné ellen emelt vádak alaptalanok, miért is megtámadtatásáért sajnálkozásomat fejezem ki. Arad, 1911. évi március 21. Rohonyi Nándor dr.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámjai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	857
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel- lékállomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	151
Nyomda	151

Munkabeszüntetés az aradi új indóháznál.

— A vállalkozó fizetéképtelen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Az aradi új vasuti indóház építésének ügye újból megrekedt. Szombaton beszüntették az építési munkálatot és a Politzer és Holtzman budapesti építővállalkozó cég megbízottja váratlanul elbocsátotta a munkásait. A cég megbízottja az államvasut ellenőrző mérnökének azt a komikus választ adta, hogy a munkások amerikáznak, azért küldte el őket. A beavatottak azonban tudják, hogy a Politzer és Holtzman cég fizetéképtelen lett és nemcsak az aradi indóháznál, hanem több budapesti nagy épületnél is beszüntette a munkálatokat. A cég passzívja három-négyszázezer korona. Az ügy rendezését egy budapesti pénzügyintézet vállalta magára és természetesen addig szó se lehet a munka folytatásáról, amíg a pénzügyi kérdés megoldást nem nyer.

Hozzáértők szerint a baj forrása az, hogy a cég túlságosan olcsón, 350 ezer koronáért vállalta föl az építést; ő volt a legolcsóbb ajánlattévő és az államvasutak igazgatósága neki adta a munkát. Most azt is megállapították, hogy a cég tagjai nemrég még fakeskedők voltak és hirtelen fordulattal, minden szakértelem nélkül kaptak bele a vállalkozói üzletbe.

Alább közöljük az illetékes faktorok nyilatkozatait, amelyekből kitűnik, hogy a baj komoly és hogy az építkezésnél megrovandó mulasztások történtek:

Sztankovits Miklós üzletvezető az ügyről a következőket mondotta:

— Nekem hétfőn jelentést tett Molitorisz mérnök, aki az építés ellenőrzésére van kirendelve, hogy a kőműveseknél megszakadt a munka, mert a munkások és vállalkozók között valami differenciák merültek fel. Az államvasutak semmiféle intézkedést nem tesznek ez ellen, mert remélhető, hogy a munka hamarosan újból megkezdődik.

Molitorisz József államvasuti mérnök, aki a vasut részéről az építkezés felügyeletével és ellenőrzésével meg van bízva, a következőket mondotta el munkatársunknak az ügyről:

— Szombaton délután az egyik kőművesmunkás odajött hozzám és jelentette, hogy Lemberger Alfréd, a Politzer- és Holtzman-cég építőmestere valamennyiüket elbocsátotta. Megkérdeztem Lembergert, aki ezt válaszolta:

„El kellett bocsátanom ezeket a munkásokat. Ugy hallom sztrájkba akartak lépni; különben is amerikáztak és nem végezték a munkát úgy, mint ahogy azt elvártuk.”

— Kérdeztem Lembergert, gondoskodott-e más munkásokról és az építkezés nem fog-e fennakadást szenvedni?

„Most nehéz munkást kapni, — felelte az építőmester, — ezért a munka nyolc napig szünetelni fog. De hiszen ez csekélység. Most már kevés munkánk van hátra és rövidesen elvégezzük.”

— Ez a magyarázat engem nem elégitett ki, mert a munkásokat jól ismerem, azok mind képzett, ügyes és tanult emberek és eszük ágában sem volt amerikázni. Kérdéseimre azonban Lemberger kitérő választ adott, s így hagytam a dolgot.

A további kérdezősködésre a mérnök el-

mondotta, hogy az árlejtés alkalmával a Politzer és Holtzman-cég, mint a legolcsóbb ajánlattévő kapta meg a két felvételi épület föld-, kőműves és elhelyező munkálatait 350,000 koronáért. Az olcsóság azonban, úgy látszik, megboszulta magát. A szerződés szerint az első épületet a múlt év december tizenötödikéig kellett volna Politzeréknek elkészíteni, de valószínűleg csak ez év június végén fejezik be a munkálatokat. Ennek folytán késedelmet szenved a második felvételi épület elkészítése is, amely ez év december tizenötödike helyett csak a jövő nyárra lesz felépítve. Az építő-cég késedelmezése természetesen maga után vonja a többi munkák késését is. Megjegyzendő, hogy a szerződésben 100 korona napi pónalé van kikötve késedelem esetére, amelyet az államvasutak szintén be fognak hajtani a hanyagul dolgozó építőcégen.

A berlini leányok.

— Saját levelezőnkől. —

Kissé kényes dolog a berlini leányokról írni, mert nehéz dolog megmondani a teljens igazságot róluk és háttalan feladat idegen erkölcsök és szokások szószólójának lenni. Mert ami itt egészen természetes dolog, azt nálunk a legnagyobb erkölcsstelenségnek tartják, de sok olyan, ami nálunk bevett szokás, Berlinben hallatlan erkölcsstelenség.

A helyzet körülbelül az, hogy idekint a leányok élnek úgy, mint nálunk az asszonyok a nagyvárosban, szóval a miénknek épen fordítottja. Az egész ügyet olyannak látom, mint a magyar kártyát; akárhogy tartom, akárhogy nézem, az egyik fele mindig fordítva van, a másik mindig jól. Ha Berlinből nézzük a hazai viszonyokat, ezek állanak a fejük tetején, hazulról nézve pedig a külföldiek.

A berlini életfelfogás ugyanis egészen más, mint a miénk, szabadabb, felvilágosodottabb.

A berlini leány, körülbelül a tizenhatodik életéve után szívesen köt férfiakkal ismeretséget. Persze a dolog nem olyan nehéz. Az utca, a Stadtbahn, mely keresztül szeli a várost, az áruházak helyiségei nyújtják a legjobb alkalmat az ismerkedésre. Itt szüretjük van az „aszfalbotyárok”, kiket épenséggel nem igyekeznek a kis nők maguktól távortartani, itt nem kell félniük a gyöngéd női pofonoktól, az utcai botrányoktól. Berlinben minden leányt lehet és szabad is „leszólítani”. S ha még nem is hajlandó az ismerkedésre, akkor sincsen baj, egészen udvariasan megmondja a férfinak, hogy ne kövesse.

Legnagyobb ritkaság, hogy a nő rendőrral fenyegetőzik, de erre odébb is áll a gavallér. Többnyire azonban nem ilyen köszívűek és kap a férfi találatát a berlini erkölcsök szigorú betartásával, mely szerint ugyanis sohasem szabad találatát adni a megismerkedést követő napra, hanem mindig csak másodnapra. És egészen természetes, hogy a találka az „óra alatt” van.

A Friedrichstrassei pályaudvar, az oramember, rosenthaler Tor-nak nevezett és egyéb tereken elhelyezett nyilvános órák, ha megtudnának szólalni, istenem, de sokat mesélhetnének. Hány szerelmes párt láttak ők már találkozni, hány leányt, fiút türelmetlenül fel-alá sétálni, amint várták az édest, aki késett, vagy talán nem is jött.

A Friedrichstrassei jó öreg órának hány türelmetlenül szemrehányó pillantást kell eltűrnie délután öttől nyolcig, hányszor kell hallania a „csak még öt percet várok” kijelentést. Ott áll egy csomó leány és fiú és nézik, nézik az óramutatóját, mint ugrik egyik pereről a másikra, mint telik az idő és ő még mindig nincs itt. De végre mégis csak megjelenik és kart-karba öltve indulnak a boldogság felé.

Valahol vár egy kis diákszoba, a tipikus hónapos szobabutorokkal, olcsó nipekkel, a falakon festett tányérokkal. Ha egyedül van benne az ember, zord, barátságtalan, de kedves, meleg fészek kettőnek. És odáig csak egy kis türelem kell, rendszeresen a következő rendezvouisig.

De ha könnyű is a hódítás, azért nem szabad a berlini lányokat erkölcsstelennek tartani.

Nem igaz, erkölcsösesek ők, csakhogy a maguk erkölcsi felfogása szerint. És én azt hiszem, hogy az ő erkölcsi felfogásuk helyesebb a miénkénél. A gazdasági körülményeik olyanok, hogy a szegényebbek kénytelenek üzletbe vagy irodába menni és munkával keresni meg kenyerüket. Így azután nagyon nehéz dolog férjhez menni és soká kell várni a férfire, aki eltartja őket. És a jobb vagyoni körülmények között élők sem akarnak természetes vágyaiknak ellentállni addig, amíg meg nem jelenik az egyetlen, várva-várt férj.

Másként állunk azonban az asszonyokkal. Berlinben a férjes asszony viszonya majdnem ismeretlen fogalom, a legnagyobb ritkaság. Itt a nő él szabadon, amíg egy férjhez nem köti magát, de ha egyszer férjhez ment, akkor a férjé, akkor a családjáé. A berlini asszonyt nem is szőlítja meg senki az utcán, a berlini asszony nem kóttál színházban és vendéglőben idegen férfiakkal, a berlini asszony nem flirtel. Ez a berlini erkölcs. És a mi erkölcsünk? Azt hiszem, hogy a berlini erkölcsstelenség jobb, mint a mi erkölcsünk. Kissé idegen, szokatlan nekünk, de ugyanaz a miénk a berlinieknek. A berliniek nem tudják megérteni a mi viszonyainkat és hihetetlenül csóválják a fejüket, ha hallják, hogyan kell nálunk a leányoknak élni és hogyan élnek az asszonyok.

Hanem azért a mi leányaink mégis csak mások. Szébbek, formásabbak, izlésesebben öltözködnek és a megközelíthetlenségük folytán kívánatosabbak és értékesebbek.

Hogy milyenek a berliniek?

Magas, erős, szőke leányok, többnyire — és ez a legnagyobb hibájuk — nagy kezük, lábuk van és vagy Grete, Gerda, vagy Hildának hívják őket. Ez a legnagyobb különbség köztük. Különben pedig kedvesek, igénytelenek és takarékosak, amely tulajdonságok nőnek mindig csak előnyére válnak. S ha már felsoroltunk egy csomó jelzőt róluk, ne felejtjük el, hogy a „hüség” szót nem az ő számukra találták fel. A berlini leány olyan, mint a Stadtbahn. Az egyik vonat megy, a másik jön, az utasok pedig mindig változnak bennük.

Holländer Sándor.

A nemzeti munkapárt értekezlete. Budapest-ről jelentik: A nemzeti munkapárt ma este értekezletet tartott, amelyen a költségvetés részleteit tárgyalták le. A kisebb tárcákra vonatkozó részt Wickenburg Márk gróf előadása alapján a párt egyhangulag elfogadta. A belügyi tárca költségvetését Beöthy László ismertette. A költségvetéshez hozzászóltott többek között Tisza István gróf is, aki felszólalásában annak az óhajának adott kifejezést, hogy a vármegyei tisztviselők fizetésrendezése minél előbb meg legyen. Khuen miniszterelnök kijelentette, hogy a vármegyei tisztviselők fizetésrendezését a kormány a legközelebbi időben keresztül fogja vinni. E végből valószínűleg még ebben az évben törvényjavaslatot fog a Ház elé terjeszteni. A kormány el van tökélve, hogy a vármegyei tisztviselők fizetésrendezését már az 1912. évi költségvetés keretében keresztülviszi. Az értekezlet a miniszter beszéde után a belügyi tárca költségvetését egyhangulag elfogadta. Napirend után Perczel Dezső elnök, tolmácsolta Berzeviczy Albert házelnök azon óhaját, hogy a képviselőház husvéti olaszországi útján minél többen vegyenek részt.

A pernyertes Haverda Mariska.

— 72.800 koronás örökség. —

Távíratilag tudósítva.

Szabadka, március 21.

Haverda Mariska bűnügyében elhangzott az utolsó szó. A legfelsőbb magyar bíróság, a Kuria is úgy találta, hogy helyes a budapesti esküdtek ítélete s néhány nap múlva oda kerül Jáger Mari és a többi fegyházra ítelt némbor közé Haverda Mária is.

Az öreg Haverdáné halálát megtorolta már az igazságszolgáltatás. Ha tizenkét, vagy legjobb esetben nyolc esztendő múltán ki is szabadul Márianosztráról, ráncos képű, öregaszszony lesz, aki egy egészen más világot talál maga előtt, mint aminőt elhagyott.

Haverda Mária már a múlté. Vele végzett az igazságszolgáltatás is, a közvélemény is. A harc a vagyonért, a pénzért, a Haverda Boldizsár összekuporgatott ezreseiért tovább folyik.

És ha a büntető perben úgy is találta az igazságot tévő bíróság, hogy Haverda Mária-nak börtönben lehet a helye, vigasztalódhatik, hogy az apai örökségért folytatott perben pedig a polgári bíróság neki adott igazat.

Az a pénz, ami miatt 1909. április 19-én Haverda Boldizsárné meg kellett halnia, a törvény erejénél fogva már Haverda Mariskáé, illetve az ő hitelezőié, akik siettek lefoglalni azt, amit Haverda Mária-nak még meg sem ítéltek.

A szabadkai királyi törvényszék a dr. Jarmatzky Sándorné által Haverda Boldizsárné, később Dengl Alajosné ellen indított perében akként ítélte, hogy

az 1906. év május hó 25. napján elhalt Haverda Boldizsár 1906. március 31-én alkotott magánvégrendeletét *annyiban, amennyiben leánya dr. Jarmatzky Sándorné szül. Haverda Mariska törvényes osztályrészét sérti, érvénytelennek mondja ki, nevezett leszármazó törvényes osztályrészét 72.800 korona 47 fillérben megállapítja.*

Ebből az örökrészből leszámítják az előre kikapott összeget, úgy, hogy Haverda Mária öröksége 49.486 korona 47 fillért tesz ki.

Az ítélet szerint Haverda Mariska és engedményesei jogositottak Haverda Boldizsár örökségéből ezen összeg erejéig kielégítést szerezni.

Az ítélet Haverda Mária-t Mariskának nevezi.

Haverda Mariska megtámadta az édesapjának 1906. március 31-én alkotott írásbeli végrendeletét, amelyben egyetlen örökösének nejt nevezte meg s kisebb hagyományokat tett Szabadka város és a szabadkai szentgyörgyi plebánia javára.

Haverda Mariska előadta, hogy ezt a végrendeletet nem az apja készítette, hanem az édesanyja. Az apjának abban az időben, amikor a végrendelet készült, szabad akaratlehatározási képessége nem is volt. Kertész Ignác dr. tanu bizonyította is, hogy a végrendeletet Haverdáné sűrgette s Haverdáné akarta a leányát kitagadni. De a végrendelet tanúi: Maurer Antal, Zódi Benedek, Kovacsics Márton, Angyal József azt bizonyították, hogy a végrendeletet Haverda Boldizsár sajátkezűleg írta és aláírta.

A törvényszék bizonyítottanak vette azt is, hogy Haverda Boldizsár szabad akaratlehatározásának birtokában volt, s így az egész végrendeletet nem lehetett érvényteleníteni. Megállapította azonban Haverda Mariskának a köteles részhez való jussát, Haverda Boldizsár tiszta hagyatékának értékét 145.600 kor. 94 fillérbe állapította meg a bíróság, amelynek fele,

vagyis 72.800 korona az, amelyet Haverda Mariskának megítélt a bíróság.

Az ítélettel sem Haverda Mariska, sem Dengl néncsenek megelégedve. Mindketten felebbezést adtak be a kir. táblához.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: Erdészleány, operett. B) bérlet. Csütörtök: Bábjáték, színmű. Előszór. C) bérlet.

Péntek: Bábjáték, színmű. A) bérlet. Szombat: Délután: Cigányszerelem, operetta. Este: Bábjáték, színmű.

Vasárnap: Délután mérsékelt helyarákkal: Cigányszerelem, operett. Este rendez. helyarákkal: Hercegnkisasszony, operett.

* Dapsy Böske fellépte. Bájós fiatal urileány debütált ma az aradi színpadon, Dapsy Böske, az országosan ismert kiváló ironőnek, Nil-nek huga választotta első fellépteül az aradi deszkákat. Fényes Samu vigjátékának a „Csópp-ség”-nek címszerepét kreálta a kisasszony és megállapíthatjuk, hogy az első szárnypróbálgatás a közönség rokonszenvével találkozott. A fiatal leány kellemes megjelenés, kifejező játék és tiszta csengő hangja van, csak a gyakorlat hiányzik még nála. Mai fellépte után bátran tekinthet a jövő elé. A többiek, Novák Irén, Benkőné, Delly, Várnay és Kesztler a szokott jót nyújtották és készségesen siettek segítségére az ifjú művész jelöltnek, ott ahol kellett. De — és ezt örömmel megállapíthatjuk — Dapsy Böske-nak nem kellett sok segítség.

* Alexander Bernát dr. felolvasása. E hó 25-re, szombtra tervezte Alexander Bernát dr. a Kölcsey-egyesületben tartandó felolvasását, de elhalasztotta március 28-ára, mikor értésére esett, hogy felolvasásával szombaton más társadalmi összejövetelektől volna elköszönget. Alexander Budapesten kívül sehhol sem olvasott fel a tél folyamán, noha másfelé is hívták, Aradra azonban eljön, mielőtt tavaszi pihenőre Sziciliába utazna. Amily szeretettel emlékszik az aradi közönség tavalyi előadására, oly melegséggel szól a jóleső megértésről, mellyel hallgatták.

* Az Erdészleány új szereposztásában. Az elmúlt színházi évad legsikerültebb operettjét eleveníti fel ma este a színház. Jarnó Erdészleánya kerül színre, még pedig részben új szereposztással. A címszerepét ezúttal Dióssy Nusifogja énekelni, akinek ez egyik legjobb alakítása. Új szerepekben lépnek még Huszár Károly, Heltay Jenő és az énekes személyzet néhány tagja.

* A Bábjáték premijére. Csütörtökön lesz bemutatóelőadása a Bábjáték színműnek, amely a fővárosban osztatlan nagy siker mellett került legutóbb színre. A színészek nagy ambícióval készülnek a bemutató előadásra.

* A Cigányszerelem — délután. Lehár nagy-sikerű operettje, a Cigányszerelem legközelebb szombaton délután kerül színre. A színház igazgatósága módot akar nyújtani a délutáni közönségnek is, hogy a szezon legnagyobb sikert ért darabját megismerte és ezért szombat délutánra kitűzte előadásra. Az előadás a délutáni mérsékelt helyarak lesznek érvényben. Ugyanaznap este a Bábjáték színmű kerül harmadszor színre.

* Ehrlich 606 az Urániában. Az Urániaszínház, amely eddig is minden alkalmat megragadott, hogy a mai lázas gyorsasággal élő közönség érdeklődését és kíváncsiságát kielégítse, e héten, pénteken, szombaton és vasárnap az orvosi tudomány egyik legnagyobb cso-

dáját Ehrlich professzor Salvarsan néven forgalomba került preparátumát, a vérbetegek vele való kezelését, hatását stb. fogja ismeretterjesztő formában bemutatni. 175

* Az iskolatársnők előadása. Az Aradi Iskolatársnők április hatodiki színelőadására a jegyeket Szathmáry Kálmánnál lehet (Acsev. palota. Telefon 32-ik szám) előjegyezni.

* A Nyugat Ignotus, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztésében megjelenő szépirodalmi és kritikai folyóirat március 16-án megjelent 6 száma a következő gazdag, érdekes tartalommal jelent meg: Halász Imre: Egy letűnt nemzedék. (Tizenkettedik közlemény: Kossuth Lajos I.) Jászai-Horváth Elemér: Versek. Milotay István: A vizsgálat. (Novella.) Móricz Zsigmond: Az isten háta mögött. (Regény VI.) Ady Endre: Versek. Ignotus: Játék. Ambrus Zoltán: Tolsztoj és kritikái. (Ötödik közlemény.) Tersánszky Józsi Jenő: Reggeli ének a kedvesemhez. (Vers.) Kádár Endre: Játék. (Novella.) Balázs Béla: Dialogus a dialogusról. Lesznai Anna: Versek. Bán Ferenc: Szerdától — szombatig. (Regény X.) Figyelő: Bródy Miksa: Nagy Endre „Zsoni”-je. Kaffka Margit: Sire. Karlinthy Frigyes: Sven Lange: Sámson és Delila. Tóth Árpád: Szilágyi Géza: Neked irtam. Kunoz Aladár: Két novellás könyv. (Lőrinczy Gy. Malonyay D.) Turcsányi Elek: Molnár Ferenc: Hétágu sip. Lesznai Anna: Tormay Cécile: Emberek a kövek közt. Boross László: Kleist, Wedekind. (Nyugat Könyvtár 5., 14.) Babits Mihály: Életfilozófia. Turcsányi Elek: Nagy Sándor: Az élet művészetéről. Jász Dezső: Bartók új munkái. Bálint Aladár: Szabados Béla—Rákosi Jenő: A bolond. Szini Gyula: A Berstein-ügy. Ignotus: Külső dolgok. Ignotus: Természet és művészet. A Nyugat főmunkatársai: Ady Endre, Ambrus Zoltán, Babits Mihály, Halász Imre, Hatvany Lajos, Móricz Zsigmond. A Nyugat előfizetési ára: egész évre: K. 20.—, félévre K. 10.— Szerkesztőség és kiadóhivatal: V. Mérleg-utca 9. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

* Falrengető kacagás, a bámulat és csodálkozás önkéntelen kitöréseivel váltakozott az Uránia új műsorának tegnapi bemutatóján. A közönség szinte nem tudott betelni attól a sok és változatos látványtól, ami a mostani új műsor szerepel. Így mindjárt az első kép a világ egyik leggyönyörűbb tájára, Svájcba viszi el a nézőközönséget és felséges havasok, sötétvízű tengerszemek, kéklő vizesek meg mély völgyekben fekvő kedves csendes falucskák mellett vezet el bennünket a berregő kinematográf, mint valami mesebeli varázsló. Az angol történelem egyik legmegemlítettőbb tragédiáját interpretálják a Tóvis korona című képen a legkiválóbb színészek olyan megrázóan, hogy az ember szinte nem tud uralkodni érzésein. A Pathe Journal a legújabb női divat elleni tüntetések kapcsán a legdivatosabb nadrágszoknya formákat mutatja be. A Porcellángyártás egy gyönyörű művészetig kifejlődött iparág titkaival ismerteti meg a nézőt, míg a humoros képek legklasszikusabbja a Párduc mint örökség című. Az Uránia sok derűs percet, sok-sok kacagást idézett már elő, de az a féktelen jókedv, harsogó kacagás, sőt ujjongás, amely ezt az ellenállhatatlanul magával ragadó bohóságot kísérte, még az Urániában sem igen volt. A gyerekseregnek különösen tetszik a mostani műsor, mert az ifjuság kedvence Solyomszem és Bölénysziv indián vezérek is szerepelnek egy színes felvétellel izgató meséjében. 175

* A kastély szelleme. (Az Apolló új műsorából.) Erdekfesztő drámai képet mutat be az Apolló-színház új műsorán Egy gazdag elvált asszony jegyben jár s esküvője előtt elhatározza, hogy kipróbálja vőlegényének bátorságát. Összeül hozzátartozóival tanácskozni, hogy

milyen eszközök segítségével tegyék próbára a férjjelöltet, míg végül megállapodnak abban, hogy a menyasszony kísértetnek öltözve éj idején felkeresi a fiatalembert a szobájában. Hogy a terv jobban sikerüljön, tudomására adják a vőlegénynek, hogy a kastélyban kísértetek járnak. A fiatalember mosolyogva fogadja a hírt s gyanútlanul aludni tér. Egyszerre csak kinyílik hálószobájának ajtója s belép a menyasszonya fehér lepellet leboritva s feléje közeledik. A fiatalember a fehérbe burkolt alak láttára megretten, aztán visszanyeri lélekjelenlétét: a párna alól előrántja a revolvért s rá-süti a kísértetre. A nőt szíven találja a golyó s eszméletlenül vágódik el a padozaton. A lövés zajára a menyasszony hozzátartozói, akik az ajtóban lesték a fejleményeket, berohannak s megrémülve látják a szomorú tragédiát. A fiatalember örülként tombol, amikor megtudja, hogy ki volt a kísértet s átöleli menyasszonyát s úgy zokog. A karjai közt leheli ki lelkét a menyasszonya. Ezzel a gyönyörű drámával együtt igen érdekfeszítő műsor kerül bemutatásra szerdán az Apolló-színházban. 177

Színházi pletykák.

(Fővárosi levél.)

Budapest, március 21.

(A babuska.) Huszonötödik előadását éri meg vasárnap este A babuska, Fall Leó kitűnő operettje. Az első jubileumát rendkívül rövid idő alatt érte el ez az operett és ez a rekord a Király-Színház sikerekhez szokott házában sem mindennapi dolog. Estéről-estére zsufolt házak előtt játszó A babuskát és a jelek arra mutatnak, hogy a Fall-operett még több jubileumot fog ilyen sikerrel megélni. De a színháznál persze örülnek az első jubileumnak is és a főszereplőknek kijutott az üdvözlésekből. Csakugyan: ilyen jó operett-előadást alig látott még Budapest. Fedák Sári spanyol táncosnője tökéletes alakítás, Váradi Ili babszékája elragadóan kedves és a férfiszereplők: *Országosi, Latabár, Németh és Király* pompásan összerasztják egységes egészzé az ensemblét.

Vasárnap este, amikor huszonötödikször játszották már A babuskát, az egyik ismert habitué gratulált a jubileumra a szereplőknek és nem győzte eléggé dicsérni a darabot.

— Nagyszerű csodagyermek ez a Babuska — még egy hónapos sincs és máris többet keres, mint egy ötvenéves bankigazgató.

Az „ő” betű. A Magyar Színház-ban egész március hónapban nem lesz bemutató. A legközelebbi premiér, Barta Lajosnak Parasztok című darabjának premiérje csak április elején lesz és addig a színház négy slágerdarabját játszó fűlváltva. Ez a négy darab: A sárga lilom, Karin Anna, amely már e héten éri meg ötvenedik előadását, Anatol és A kis lord szinte egymásután, fej fej mellett haladnak előre és a vonzóerejük olyan nagy, hogy most a Magyar Színház minden előadása zsufolt házak előtt folyik le.

Ez a négy pompás darab alkalmat ad a színháznak arra, hogy a Parasztok-ra kényelmesen készülhessen el. Erre a készülésre szükség is van, mert a Barta Lajos darabját tájszólással kell játszani, ehhez pedig a Magyar Színház színészei nem igen vannak hozzászokva. Hetek fáradságos munkájába került, amíg a rendező, Vajda László, a szegedi „ő” betűs tájszólásra rászoktatta a szereplőket, de most már aztán annyira belezavarodtak a szegedi beszédbe, hogy a multkor reggel az egyik szereplő így köszöntött be a színházhoz:

— Jó röggölt!

Molnár László pedig, amikor megkérdezték

tőle, hogy mi lesz a Magyar Színház legközelebbi újdonsága, így felelt:

— Pörösztök...

(Az egyezség.) Kevesen tudják, hogy Tapolczai Dezső, a Vígyszínház népszerű Tapi-ja, valamikor nem volt olyan jó sorban, mint most. Nyiregyházán, ahonnan Pestre került, olyan szegény volt, hogy a jótékony emberek pártfogása támogatta őt. Ezek a jótékony nyiregyháziak persze most mind büszkék arra, hogy Tapolczait segítették.

Az egyik nyiregyházi támogatójával a multkor a kávéházban találkozott a művész. Nagyon megörültek egymásnak és a találkozás öröme rögtön leültek a kártyasztalhoz és játszani kezdtek. Tapolczainak hatalmas szerencséje volt és folyton nyert. Mikor a játéknak vége volt, a nyiregyházi ur ezer koronával tartozott. Kihuzta a tárcáját, ki akarta venni a pénzt, de Tapolczay így szólt hozzá:

— Kérlek, Samu, mennyit is adtál te nekem Nyiregyházán?

— Ha jól emlékszem husz koronát.

— Ugy? akkor vond le ezt az ezerből és a többit add ide. Ugy. Kvittek vagyunk!

A lelőtt utászkatona.

— Jeszenovics András vallomása. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 21.

Megirtuk lapunkban, hogy vasárnap éjszaka az óbudai szunyogszigeti löporraktár mellett Rudolf Örmester embertelen kegyetlenséggel agyonlövetett egy utászkatonát.

A katonai hatóság a botrányos ügyben azonnal nyomozást indított. Egy hadbíró ma megjelent a helyőrségi fogházban és kihallgatta Jeszenovics Andrást, a lelőtt utászkatonát. Jeszenovics, aki a kórházban állandóan eszméletlenül van, a következőképpen mondotta el a történeteket:

Vasárnap éjjelután háromkor alsóruhában, kivont karddal felém közeledett Rudolf Örmester. Mikor néhány lépésnyire volt tőlem, rászóltam:

— Halt, wer da?

Az Örmester nem válaszolt. Háromszor rákiáltottam, de szó nélkül jött felém. Mikor közvetlen közelembé ért, kötelességemhez híven a levegőbe löttem. Erre az őrség előrohant, az Örmester megparancsolta, hogy fegyverezzenek le és kötözzenek meg. Elvették fegyveremet, s hátrakötötték a kezemet. Az Örmester megparancsolta a rám vigyázó utásznak, hogy őrizzen.

— Ha megmozdul, azonnal lödd agyon, adta ki az utasítást.

Borzasztóan fájtak a kezeim, tágitani próbáltam a kötelekeken. Erre az utász, aki rám szegezve tartotta fegyverét, felém lőtt. A többit nem tudom, elvesztettem eszméletemet és csak reggel tértem itt magamhoz.

Ábrahám Béla dr. ezredes-főtörzsorvos a következőket mondotta:

Az utász sérülése nagyon súlyos. Nehéz előre prognózist mondani, de remény alig van. Hajnalban hozták be a kórházba, akkor elég nyugodt volt. Ki is hallgathatták. Később nőtt a láz, most is emelkedik. Nem tudom, megmenthető lesz-e. A golyó a hetedik bordánál furdott be, s a gerencoszlop tizedik bordáján jött ki. Megsértette a rekeszizmot, a vesét, sőt vérzik a máj is. A Manlichernek tudvalevőleg

exploziv hatása van, megromsolódtak a szövetek is. Ez könnyen halált okozhat.

Rudolf Örmester áldozatát a véres éjszakan őrségváltás alkalmával vitette be a kórházba. Ő maga az őrséggel együtt bement a kaszárnyába és tegnap estig zavartalanul teljesített szolgálatot. Este szobájába internálták, ahonnan további rendelkezésig nem mozdulhat ki.

Egy utásztiszt az esetről egy fővárosi hírlapíró előtt így nyilatkozott:

— Jeszenovicsot, ki fegyvelmezhetetlen, verekedő, tolvaj, számtalanszor büntetett és most is büntetésből tovább szolgáló katonánk volt, szolgálat közben, szabályszerűen lövette le Rudolf Örmester. Igaz, hogy az őrségen történt szabálytalanság a hadbíró részéről még tisztázva nincsen, de előre is mondhatjuk, hogy minden olyanforma magyarázás, hogy itt katonai vérengzésről, vagy egy részeg feljebbvaló garázdálkodásáról volna szó: rágalom, hazugság. Mi nem vagyunk felhatalmazva, hogy az eset részleteiről nyilatkozzunk, de a közvélemény nyugodt lehet, itt nem Rudolf a hibás, hanem az a javithatatlan, garázda fráter, aki nemesak az őrségi szolgálatot, de közvetlen utána a fegyelmet is megsértette ellenszégülésével.

Mások szerint a hadbíró a gyilkosságra való felbujtás címén emel ellene vádat, amely bűncselekménynek tudvalevőleg halál a büntetése.

TANÜGY.

(—) Tanítói áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Klivényi Zoltán kunágótanagálpusztai állami elemi iskolai tanítót a csanádalyotai állami elemi iskolához helyezte át és Gerber Géza okleveles tanítót a kunágótanagálpusztai állami elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

(—) Felhők oktatása. Saskeőy József áll. igazgató tanító 78 hallgatóból álló analfabéta tanfolyamot szervezett a gyulavarsándi állami iskolában, még az elmúlt év december elején. Vasárnap volt e tanfolyam záró vizsgája. Várjassy Árpád kir. tanfelügyelő elnöklésével, Maki Ardeleán Döme főjegyző Geszti Jakab gondnoksági elnök és sok érdeklődő jelenlétében. Az eredmény meglepő volt, az élemedettebb magyar és román hallgatók is a legkitűnőbb előmenetelt tanúsítottak, úgy, hogy Várjassy a legmelegebb ovációban részesítette az agilis, fáradhatlan igazgató-tanítót.

(—) A második csipkeverő tanfolyam. Megirtuk, hogy az Országos Magyar Iskola Egyesület aradi fiókjának elnöksége most szervezte a Weitzer János-utcai elemi leányiskolában a második csipkeverő tanfolyamot. Az ez után való érdeklődést legjobban igazolja az, hogy igen sokan jelentkeztek erre a tanfolyamra is. A megnyitást megelőző beszélgetés tegnap történt meg. Az egybegyűlt hölgyközönséget ménesi Lócs Rezső városi tanácsnok, egyesületi elnök lelkes szavakban üdvözölte, majd a tanfolyamot vezető Berzy Amália óvónő, kézimunka tanítónő megadta az utmutatásokat. A beiratási és a tanítási díj husz korona, melynek ellenében a hallgatók birtokában maradnak a csipkeveréshez szükséges eszközök, melyeket az elnökség már be is szerzett. A tanfolyamra a beírások most folynak. Beiratkozni lehet a nevezett iskolában délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig. A felvett hallgatók f. hó 23-án d. u. 3 órára hivatnak újlag a leányiskolában össze, a mikor a második tanfolyamot ünnepélyesen megnyitják s a rendszeres oktatás is kezdetét veszi.

HIREK.

— **Időjárás.** E hó 22-én: Enyhébb, nyugaton elvélve csapadék.

— **Családi esemény az uralkodó háznál.** Bécsből jelentik, hogy Mária Valéria főhercegné, aki Lipót Szalvátornak a felesége, néhány nap múlva gyermeknek ad életet. Mária Valériának ez lesz a nyolcadik gyermeke.

— **Párisi nagykövetség bemutatkozása.** Párisból jelentik: A közönség nagy érdeklődése mellett nyújtotta be Széchenyi gróf osztrák-magyar nagykövetség megbízó levelét Fallieres elnöknek. A bemutatkozás délután négy órakor volt, de már három órakor óriási tömeg lepte el az elnöki palota környékét. Pont négy órakor jelentek meg a palotában a nagy követség tagjai részint diszmagyarban, részint szalonyban nagy diszkocsin, amelyeket Fallieres küldött értük. A közönség a diplomatákat lelkes óvációban részesítette. Fallieres az érkezőket az előcsarnokban fogadta és a nagy követtel hosszasan elbeszélgetett.

— **Kitüntetett igazgató.** Arad város tanügyi köreiben, de előkelő társadalmi köreiben is osztatlan örömet keltett az a kitüntetés, melyben a király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Láng Mihály tanítóképző intézeti igazgatót részesítette. Mint megírtuk, a VI. fizetési osztályba nevezte őt ki az uralkodó. Ebből az alkalomból a kiváló pedagógust, akinek a tanítóképzés terén európai hírneve van, igen sokan keresték fel üdvözléssel.

— **A pekingi orosz nagykövet él.** Berlinből jelentik: A pekingi orosz nagykövet meggyilkolásáról szóló rémhírek nem felelnek meg a valóságnak. A Berliner Zeitung am Mittag táviratozott Moszkvába és Pétervárra, ahonnan azt az értesítést kapta és ezt hivatalosan is kiadták, hogy Korosztov orosz nagykövet életben van és semmiféle veszély nem fenyegeti. A hírekből csak annyi igaz, hogy a nagykövetet, amikor misére ment, két kínai kuli inzultálta. A nagykövet gyaloglóton vitette magát a templom felé, amikor a kulik megállították és koldulva feléje fordultak. A nagykövet pénzt adott nekik, de úgy látszik ezt keveselték és átkozódva öklüket emelgették a nagykövet után.

— **A bán Budapesten Zágrábból jelentik:** Tomasics bán ma délután különvonaton Budapestre utazott. Utazása összefügg a horvát képviselőknek a magyar költségvetés vitájában való részvételével.

— **Csernoch és Glattfelder üdvözlése.** Abból az alkalomból, hogy Csernoch János püspököt kalocsai érsekké nevezte ki a király, az aradi katolikus kör, valamint a nők Mária-kongregációja a püspököt, mint védnökét, táviratilag üdvözölte. Csernoch János érsek a katolikus kör elnökségének és a nők Mária-kongregációja elnökének megleghangu átiratban köszönte meg az üdvözlést s a katolikus kör házalapja javára 500 koronát adományozott, újabb tanujelét adván ezzel annak, hogy a katolikus körök s katolikus egyesületek felvirágoztatását mindenkoron szíven viselte. Glattfelder Gyula püspök a katolikus kör üdvözlő soraira a kör elnökségéhez a következő táviratot intézte: „Köszönöm szíves üdvözléteket s kérem jövőben is a katolikus öntudat emelésére szolgáló munkálkodásukat. Glattfelder Gyula.”

— **A Zichy-Sárközy-affér.** A Zichy-Sárközy-affér ügyében holnap fog dönteni a Nemzeti Kaszinó választmánya.

— **Esküvő.** Nagy fényvel, előkelő násznép jelenlétében kötött házasságot a Minoriták templomában ma délelőtt ifj. kolozsvári Kolozsvári László miniszteri segédfogalmazó és Szathmáry-Király Ágnes. A ragyogó diszmagyaroktól, elegáns toalettektől pompázó nászmenet a Központi szállóból indult a templomba. A első kocsiiban a botos násznagy, Nemess János gróf és a vőlegény, ifj. Kolozsvári László foglaltak helyet. A többi kocsiokon a koszoruspárok s a násznép ült a következő sorrendben: Csécsy Józsi — szombatsági Sármezei Mici, Bárczy Elemér — szombatsági Sármezei Nuci, Spaitz Péter huszárhadnagy — szombatsági Sármezei Muci, roffi Borbély Gábor és Vattay Józsefné, Vattay József és szombatsági Sármezei Endréné, roffi Borbély György és özv. szombatsági Sármezei Manóné, Szathmáry-Király János és kolozsvári Kolozsvári Lászlóné, id. kolozsvári Kolozsvári László és Szathmáry-Király Jánosné. Az utolsó kocsiiban szombatsági Sármezei Endre ült a menyasszonnyal, Szathmáry-Király Ágnessel. Az esketési szertartást Zárkóy Bonifác plébános helynök végezte, aki gyönyörű beszédet intézett az ifjú párhoz. A násznagy volt szombatsági Sármezei Endre. A polgári esketés tegnap délelőtt tizenegy órakor folyt le a városházán Szondy Béla anyakönyvvezető előtt. Az esküvői szertartás után ma délelőtt a Központi-szálló különtermében fényes nászlakoma volt. A fiatal pár délután nászútra indult.

— **Röntgen laboratórium.** A polgármesteri hivatal közli, hogy az aradvárosi gyermekkorházban felszerelt legmodernebb Röntgen-készülék úgy fejlődött, mint gyermekek által mérsékelt díjazás mellett naponként délelőtt 9 órától 11 óráig igénybe vehető. Közlebbi tájékoztatást ugyanezen időben a gyermekkorház igazgatósága nyújt.

— **Szünőfelen a kanyaró.** Tisch Mór dr. főorvos előterjesztésére Varjassy Lajos polgármester elrendelte, hogy a Fűrj-utcai elemi iskolában március 22-én az előadásokat megkezdjék. A hatóság az iskolát, melyben elsőnek lépett fel a kanyaró, alaposan dezinficiáltatta.

— **Román ifjak tüntetése Mangra Vazul ell. n.** Lapunk más helyen számolunk be a képviselőház mai ülésén történetekről és ott megírjuk, hogy Vejda Sándor képviselő beszédében Mangra Vazult mint a románág árulóját aposztrofálta. Ezért a frázisért a karzaton helyet foglalt 20—25 román diák leakarta róni halálját Vajda iránt és tüntetésre készült a parlament előtt. Óvációkban voltak részesítendők Vajdát, aki azonban kisiet, mert beszédét korigálta a gyorsirodában. Várakozás közben a diákok észrevették a Házból távozó Mangrát és hirtelen parázs botrányt csaptak, piszkolva, szidva, kövekkel és záptojással hajigálva meg a képviselőt. Mangra kocsin menekült a tüntetők elől, akik a rendőrség közbeléptére megszöktek. Egy diákot, Isaku Pompiliust letartóztattak. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy már régebben előkészült az ifjuság a tüntetésre.

— **Mátyássy Zoltán Szegedre helyezték.** Annak a titokzatos katonai büntető eljárásnak, amely a Mátyássy—Junga-ügyből indult ki, lezárultak az aktái. A honvédelmi miniszterium legfelsőbb fegyelmi tanácsa felmentette Mátyássy Zoltán baji viszony súlyos megsértésének a vádjától. Mátyássy a jövő héten lép ismét szolgálatba, csak hogy nem Kassán, hanem Szegeden. A fölmentéssel egyidejűleg közölték vele, hogy a szegedi II. honvédkerületi parancsnoksághoz helyezték át alhadbiztosi minőségben és elrendelték, hogy Szegeden jelentkezék szolgálattételre.

— **Halálozás.** Általánosan tisztelt előkelő urindó halála borított gyászba egy, széles körökben becsült aradi családot. Ma ugyanis elhunyt Aradon 86 éves korában özvegy Szathmáry Mihályné magázónő. Az elhunyt matrónában Szathmáry János Aceev. főfelügyelő, Szathmáry István iskolaigazgató, Szathmáry Béla ügyvéd, Szathmáry Etelka és Erzsike édesanyjukat gyászolják. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz az Erzsébet-körút 30. számú gyászházból.

— **Az elhagyott asszony hoszuja.** Stepanovits József kőfejtőmester, aki a Mairovitz Mór és fiai radnai cégnél van alkalmazásban, hosszabb idő óta szerelmi viszonyt folytat Szabó Mariskával, Szabó József bátyafalvai állomási őr leányával, akit hetenként háromszor-négyszer is felkeresett. Stepanovits felesége természetesen rossz szemmel nézte ura hűtlenkedését és többször kérte, hagyja abba a viszonyt. A kőfejtőmester, aki meglehetősen cséles ember, javulást is ígért, de a szíve mindig visszahuzta a váltóór leányához. Mostanában azt beszéltek, hogy Stepanovits el fog válni a feleségétől és nőül veszi a leányt. Ez fülébe jutott a fiatal asszonynak és végleg elkésérette. Elhatározta, hogy végez megromtóival. Szombaton délután Stepanovits kiment Bátyafalvára azzal az ürügygel, hogy a munkásokat fizeti ki. Az asszony ekkor magához vette ura revolverét és a következő vonattal utánna indult. Egyenesen a váltóór házához tartott és csakugyan ott találta a turbékoló párt. Az elkésérette asszonyt Szabó József ki akarta tuszkolni a szobából, Stepanovitsné azonban előrántotta a revolvert és egyszer a váltóórra lött, két lövést pedig a leányra intézett. Az izgalomtól remegő kéz azonban nem tudott célozni. Két golyó a falba furódott, a harmadik pedig a leány kezét horzsolta. Stepanovits, mikor felesége rajtakapta őket, kiugrott az ablakon és elmenekült. Stepanovitsné az izgalomtól ajultán rogyott össze és ideglázt kapott. Hazaszállították lakására, ahol most súlyos betegen fekszik. A csendőrség megindította az eljárást.

— **Botrány egy temetésen.** Versecről jelentik: A verseci görög keleti szerb és görög keleti románok között több esztendő óta éles ellentétek és ellenségeskedések dulkak. Vasárnap délután a görög keleti szerb temetőben akarták eltemetni Gruja Pál eigányzenészt a románok, azonban, amikor a temetési menet Jabukai román lelkésszel a gör. keleti szerb temető kapuja elé érkezett, zárva találta. A kapu előtt állott Popovics verseci szerb főesperes és megtiltotta, hogy a román pap a temetőbe lépjen. A temetési menet erre megállott és a románok Markovits György dr. főkapitányhoz mentek a városba rendőri segítségért. Közben több ezerre rugó tömeg gyűlt össze a temető előtt, és a helyzet már-már fenyegetővé kezdett válni. A szerbek védtek a kaput. Végre egy rendőrtiszteveléssel megjelentek az összes verseci rendőrök és a temető kapuját, a szerbek tiltakozása mellett is, karhatalommal fölnyitották és a temetés rendőri kordon mellett folyt le. A rendőrség a belügyminisztériumnak 1910 ben hozott amhatározata alapján alkalmazta a karhatalmat, mely szerint a bírói döntésig a görög keleti románok is temetkezhettek a temetőbe. A botrányos temetés nagy izgatottságot keltett a románok és szerbek körében.

— **Cégjegyzői kinevezés.** Mint értesülünk, a „Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára” budapesti cég, mely az Aradi Villamossági Részvénytársasággal, mint főrésztvényes, a legszorosabb kapcsolatban van, tegnapi ülésén az aradi üzleti és hivatalos körökben, valamint az itteni társaságokban is előnyösen ismert Kakujay Károly műszaki tanácsost, Lunzer Pál levelezési főnököt és Szegő S. Zsigmond főkönyvelőt cégjegyzőkké nevezte ki.

— Merénylet egy orvostanhallgató ellen. Budapestről jelenti tudósítónk: Waisz Sándornak, a nemrég elhunyt híres kriminalistának fia ellen ma délután gyilkos merényletet követett el egy fiatal leány. Waisz György 25 éves orvostanhallgató négy év óta szerelmi viszonyt folytatott egy vidékről fölkerült jobb családból származott leánnyal. A fiatal ember az utóbbi hetekben szakítani akart kedvesével. A leány a nővérehez költözött és ott várta őt a fejleményeket. Ma délután levelet küldött Waisz Györgynek s kérte, hogy keresse föl a lakásán. A fiu elment, de alig hogy a lakásba lépett, leány eléje ugrott és fejének szegezett egy revolvért. A fegyvert elsütötte és a golyó az orvostanhallgatót halántékán sebezte meg. A kórházba szállították; a mérénylet önként jelentkezett a rendőrségen.

— Meggyilkolt gyümölcsáros asszony. Budapestről jelenti: A Királyi Pál-utcában ma délután fél öt tájban gyilkosság történt. Vannek Ferenc harmincnégy éves napszámos revolverből négyszer rálőtt Tárnoki Eszter hetvenhárom éves gyümölcsárosasszonyra. Két lövés talált, az egyik balkezén horzsolta az öreg asszonyt, a másik pedig gyomrába furódott. Tárnoki Eszter eszméletlenül, vértől borítva rogyott a földre. A lövések zajára hirtelen nagy tömeg verődött össze, amely lefegyverezte Vannekot és felháborodásában meg akarta lincselni. Agyba-főbe verték, az elősiető rendőrök csak nagynehezen tudták kiszabadítani a tömeg kezei közül. A gyümölcsáros asszonyt haldokolva szállították a mentők a kórházba. Vannek azt vallotta, hogy azért követte el tettét, mert az asszony nem akart a felesége lenni.

— A kutha dobott baka. Nagyváradról írják: Gavruca Demeter, roman honvédközlegény vasárnap este sok pajtásával együtt mulatott a Wasserstrom-féle korecsában, a Bányasoron. Dudaszó mellett táncoltak. Gavruca Demeter az egész tánc alatt lefoglalt magának egy „szép kővér, barna menyecskét,“ azt forgatta. A többiek irigykedve és dühösen néztek, de Gavruca nem törődött velük. Korán indult hazafelé, hogy a kaszárnyában legyen a takaródóra. Ahogy a sötétben átvágott a kommandáns-terem, négy katonát vett észre, amint utanaloholtak. Rá is kiáltottak:

— Állj csak meg egy szóra!

Gavruca Demeter megállt. A négy katonára se szó, se beszéd, kendőt dugott a torkába, lekapta a lábáról elvitték egy kilométernyire egy gémes kuthoz, fővel lefele fordították és bedobták a kutha. A román fiu szépen leért a kut fenekére, aztán fölvetette a vizet a kutban ötméternyi mélységű viz volt, jeges, hideg viz. Szerencsére a kutgém le volt bocsátva, Gavrucának volt még annyi ereje, hogy belekapaszkodjék a gémostorba, meg a vederbe. Órákon keresztül, egyméredve fogta a jeges vasat és közben szilte magánki üt ordított:

— Segítség! Segítség!

Magyar Mihály téglagyári munkás a feleségével együtt a Guttmann-féle téglagyárba hazafelé menet meghallotta a kiabálást, emberket, lámpát hozott, a katonát félig fagyottan kihúzták és beszállították a csapatkórházba. Nagysokára lehetett kihallgatni, amikor mindent elmondott, azt is, hogy támadói között kettő honvéd, kettő meg piros parolis 37-es baka volt. A parancsnokság Biró és Gyelán honvédek gyanítja a tett elkövetésével, le is tartóztatták őket, a 37-esek közt Buda István vallotta be, hogy ő is ott mulatott, de a szembesítés alatt Gavruca kijelentette, hogy ez a katona nem bántotta őt.

— Étvágytalanság, lesoványodás és elerőtlenedés esetében a Scott-féle Emulsió, mely gyógyszerkamájolajból, méz és nátron hipofoszfitek hozzáadásával készül, rendszeres használata nagyon ajánlatos. A Scott-féle Emulsió izletes és könnyen emészthető. Minél hamarabb elhatározzuk magunkat egy Scott-féle Emulsió kurára, annál hamarabb visszanyerjük hanyatló életkedvünket és testi erőnket.

— Dorbézőlő őrjárat. Szegedről jelenti: A 46. gyalogezred egy őrjárata Nikolin Péter őrmester vezetésével korecsmáról-korecsmára mulatozott az este. Az őrjárat embereinél Mannlicher-puska és tiz-tiz élestöltény volt. A katonák ittasan törtek-zu tak, a mi kezük ügyébe esett, a mikor pedig készségség kereste őket, a külvárosba távoztak. Krausz Adolf főhadnagy, ezredügyeletes tiszt egymaga utánuk ment és erélyes föllépésére az őrjárat bement a kaszárnyába, ahol lefegyverezték és egyes cellákba vitték őket. Nikolin őrmester felkísérés közben kiszabadította magát, felment szobájába és magával vitte revolverét is. A mikor utána mentek, az égő petróleumlámpást a földhöz vágta és a sötétben és zavarban el akart menekülni, de nem sikerült. Elfogták és cellájába akarták kisérni. Utközben előrántotta revolverét és a torkába lőtt. A golyó átfurta nyakát és egy kísértő közlegényt könnyebben megsebesített.

— Licitáció revolverrel. Szápáry Pál gróf sorokujfalusi kastélya, mely oly sok nagy urat, sőt királyi vérből származott herceget is látott már vendégül falai között, az utolsó időben az árverési hiénáknak lett találkozó helye. A birtokot a kastélylyal együtt Hauser budapesti lökereskedőnek adta el a gróf s azóta sűrűn jelenik meg Sorokujfalun a végrehajtó. A múlt hét szerdájára árverés is volt kitűzve a kastélyban, amely nagy botránnyal nyert befejezést s kis híjja, hogy vérengzéssé nem fajult. Az árverést kérő egyik hitelező ügyvédjének helyettese megjelent a licitáción s Szombathelyről számos vevőt is hívott magával azzal az ígérettel, hogy az árverés okvetlenül megtartatik. Meg is kezdték a licitálást, mikor megérkezett Hauser lökereskedő s rövid tárgyalás után a hitelezőkkel kiegyezett. Az árverés folytatását természetesen nyomban megszüntették. Ekkor tört ki aztán a skandalum. A Szombathelyről kibolondított árverési hiénák dühbe jöttek, amiért elűtötték kezükről a jó üzletet s nekitámadtak az árvereltető ügyvédjelöltnak, hogy fizesse meg fuvarköltségeiket s térítse meg egyéb kiadásait. A válasz természetesen tagadó volt. A hiénák ekkor botlat, kézzel, ököllel rohantak az ügyvédjelöltre, aki csak úgy tudott menekülni a megvadult tömegetől, hogy elővette a revolverét s ráfogta a támadóira. Ez aztán használt is. Csakhamar helyreállt aztán a rend s a megszeppent ügyvédjelölt ep bórral menekülhetett Sorokujfaluról.

— Rendőri hírek. Hogyigis Katalin, kávéházi felirónő, aki már több ízben követett el öngyilkossági kísérletet, ma délután ismét megakart válni az élettől, de újból sikertelenül. Az Erzsébet hidnál a Marosba ugrott, de idejekorán észrevették. Egy rendőr rudat nyújtott feléje és a hideg fürdőt melegeit leány kíváncszorgott a partra. Erős influenziaát kapott a kora tavaszi fürdőzés közben. Kórházba szállították. — Ma délután öt órakor Szél Irma 15 éves cselédleány Választó-utca 10. számú lakásán marolugot ivott. Súlyos belső sérülésekkel került a kórházba. Kihallgatható nem volt.

— Elvesztet vasárnap, valószínűleg az Unger-hangversenyen, egy bordó bőrtárca. Kéri a megtalálót, hogy a — rá nézve teljesen értéktelen — leveleket, igazolványokat és egyéb iratokat tartalmazó tárcát Bruckner Lajos hírlapíró címére a Függelenség szerkesztőségébe juttassa.

— A hölgyközönség szives figyelmébe. Nagyságos Asszonyom! Mielőtt tavaszi ruhászkészletét beszerezné, sziveskedjék Varga Kálmán női szabó Atzél Péter-utca 2. sz. műtermében a legújabb tavaszi szövetraktárt megtekinteni, amelyet külföldön személyesen válogattam össze, minden szöveteiből csak egy öltözék készítették, egyben értesitem a nagyra becsült megrendelőimet, hogy mint azelőtt, ma is elvállalok hozzávalók nélkül is ruhákat a legizlésebb kivitelben. A szövet jószágáról és ruha jó állásáról kezességet vállalok. Külföldi ruhamodell-kiállításról hazaérkeztem e hó 1-én, műtermem személyes vezetését ismét átvettem. Mely tisztelettel Varga Kálmán. 892

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 21-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat költöttek jelentettek: Született: German József boltiszolgának Antal nevű fia. Mogyorósi István főpincérnek Zoltán nevű fia. Szabó János vasuti munkásnak Teréz nevű leánya. Joanovits Sándor vasuti hivatalnoknak Sándor nevű fia. Szakáli Lovassy Jenő dohányjövédéki tisztnek Lehel nevű fia. Meghalt: Grünfeld Anna 6 napos leány. Bujdosó István 3 éves fiu. Bujdosó Dániel 19 hónapos fiu. Schiller Erzsébet 11 hónapos leány. — Házasság nem fordult elő.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér vajtek és Weisznál. 101

Schicht-zappan
megtakarít pénzt, időt, munkát.
Tíméli a fehérműt, a kezet és megőri az egészséget.

SPORT.

— Mayone mester vívóakadémiaja. Lovag Mayone Vincenzó a kiváló aradi vívómester e hó 25-én este 6 órakor tanítványaiával vívóakadémiát rendez a Fehér Kereszt nagytermében. Az érdekes sportesemény nagy érdeklődést kelt nemcsak a sportemberek között, hanem a nagyközönség körében is. Mayone ugyanis mestere a vívás klasszikus sportjának és tanítványai ezuttal is, mint már többször a múltban, bizonyosságot tesznek a saját és mesterük képességeiről.

— Az Aradi Testgyakorlók Köre e hó 24-én este fél 10 órakor küldi fel bajnoki csapatát Budapestre és ezuton felkéri tagjait, hogy akik a 25-én megtartandó országos mezei futó bajnokságon részt óhajtanak venni, ebbeli szándékukat az egyesület titkáranál (Törökfalvy Dezső Póstaftók) levelező lapon jelentsék be. A résztvevők az Államvasut rendeletere szerint, minthogy csapatosan utaznak, félárúvasuti kedvezményben részesülnek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Pótvásár Máriaradnán. A múlt évi október 13-án elmaradt országos vásár helyett folyó évi március hó 21-én pótvásár tartását engedélyezte a kereskedelemügyi miniszter ur.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Ujarad, márc. 20.

Az időjárás nem mondhatjuk kedvezőnek, a gazdákat aggasztja ama körülmény, hogy még mindig igen hűvös és csapadékos az idő, az éjjeli fagyok pedig elég gyakoriak. Attól félnek, hogy a már kikelt vetések gyengék és nem bírják ki a fagyokat.

A gabonaüzlet irányzat az időjárás rendellenes volta következtében szilárd, az árak emelkednek.

Ma volt a tavasz hivatalos első napja, de a tavaszi napsugárnak nyoma se volt.

A mai piacon elkelt:

600 mm. buza	10.50—10.70
300 mm. tengeri	4.90—5.00
Rozs	7.00
Zab	7.40
Árpa	7.70

Az árak ötvenkilogramonként, koronákban értendők.

Budapesti Áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 21

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Kínát, vételkedv megfelelő, 20 ezer tom. $\frac{7}{8}$ fillérel magasabb.
Az árak 50 millióként számítva:

	Déli árlát	2 órai árlát
Búza 1911. áprílisa	11.76—11.77	11.70—11.71
Búza 1911. májusra	11.53—11.54	11.49—11.49
Búza 1911. októberre	10.84—10.85	10.80—10.81
Róza 1911. áprílisa	8.18—8.19	8.17—8.18
Róza 1911. októberre	8.04—8.05	8.02—8.02
Tengeri 1911. májusra	5.61—5.62	5.60—5.61
Zab 1911. áprílisa	8.50—8.51	8.50—8.51

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Márc 21. —

Nagy aranyjárdék 4%	133.40
Magyar koronajárdék 4%	81.25
Magyar koronajárdék $8\frac{1}{2}$ %	92.90
Magy. földtöherm. kötvény 4%	94.00
Horvát-szlavon földtöherm. kötvény	213.00
Tizsazád. és szegedi sorsjegy kölcsön	158.50
Csehrák járadék papírban	92.80
Csehrák járadék ezüstbe	16.70
Csehrák járadék aranyban	175.25
Csehrák koronajárdék 4%	12.90
1860. évi csehrák államsorsjegy	164.00
Csehrák-magyar bankrészvény	19.30
Magyar hitelbank-részvény	855.00
Csehrák hitelintézet részvény	664.60
Csehr.-magy. államvasúti részvény	765.75
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi márka	117.44
London váltó	240.12
Párizs váltó	94.97
20 márkás arany	23.47

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményesernőknél hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értéken.)

1910. Márc. 21.

Búza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.65—10.70
77	10.70—10.80
77	10.80—10.90
78	10.90—11.00

Búza (Temesvári koreak. áru):

75 kilogrammos	10.80—10.65
Róza	7.20—7.25
Arpa	7.25—7.35
Zab	7.75—7.80
Tengeri(tul)	5.10—5.15

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZINHÁZ.

Szerda, 1911. március hó 22-én:

B) bérlet.

B bérlet.

Az erdészleány.

Operette 3 felvonásban. Írta: B. Buchbinder. Zenéjét szerzőtte: G. Jarnó. Fordította: Révész Ferenc. A verseket Orazágh Bertalan.

S Z E M É L Y E K:

II-ik József	Delly Lajos.	Reutern, lovag	Szabó L.
Gróf Loeben	Polgár S.	Földessy	Huszár K.
Gróf Sternfeld	Cseh Ferenc.	Lango, erdész	Várnay Jenő.
Josefine	Sütő Mancsi.	Krisztina	Dióssy Nusi.
Othegraven	Benkőné.	Walserl	Vass Jenő.
Gróf Kolonitzki	Kahler K.	Miaka	H. F. Kete A.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. márc. 22-én, szerdán

(Béres Simon-utca 1. szám, Szabadság-ter mellett.)

1. Berni vasut. Látványosság. — 2. Bakfis. Humoros. A főszerepet Gisèle Granie, a párisi Renai-sance-színház tagja interpretálja. — 3. Tővis korona. Nagyhatású dráma. — 4. Pathé Journal — 5. A parduc, mint örökség. Mulatságos — 6. A hálátatos indiánus. Dráma. — 7. Afrikai madarak. Természet után. — 8. Szerelmek és zene. Humoros. — 9. Porcellán gyártás. Látványosság. — 10. Diák élet. Humoros.

Előadások d. u. $\frac{1}{2}$ órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-terti új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, szerdán 1911. március 22-én:

1. Mozgófénykép-újság. A hét világeseményei a helyszínen készült mozgófényképfelvételekben. Az Apolló-színház állandó műsor-száma. — 2. A kastély szelleme Nagy látványosság. — 3. Örökösödő kerestetik. Kacagató. — 4. A holdon. Drámai életkép. — 5. A jól seprert kémény. Pompás bohózat. — 6. Jungfrau vasut. Természetutáni felvétel. — 7. Lefelé a lejtőn. Nagyszabású drámai kép. — 8. Oh az a drága egészség. Humoros.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután $\frac{1}{2}$ órákor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazené játszik.

Ruhatar. — Buffet.

NYILTÉR.*

Óvás.

Ezennel kijelentem, hogy aki a mai naptól nőmnek Beregi Kálmánnak, született Schwartz Jankának bármely csekély összeget hitelez, azért semmiféle felelősséget nem vállalok.

1242

Beregi Károly.

Limbbeck János és fia

első magy. kir. szab. ércokor-só-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Szathmáry János, Szathmáry István, Szathmáry Béla dr., Szathmáry Erzsébet és Szathmáry Etelka, a maguk és az atulirottak nevében mély megilletődéssel tudatják, hogy édesanyjuk, illetőleg anyósuk, nagyanyjuk, dédanyjuk

özv. Szathmáry Mihályné
szül. Bogdánffy Veronika

a mai napon, hajnali 3 órakor, rövid szenvedés után, életének 86-ik évében jobblétre szenderült.

Földi maradványai holnap, március hó 22-én, d. u. 3 órakor fognak az Erzsébet királyné-köri 30-ik számú házban a róm. kat. egyház szertartásai szerint beszerteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért március hó 24-én, d. e. 8 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Áldott legyen emléke!

Arad, 1911. március hó 21-én.

Szathmáry Jánosné szül. Öy Erzsébet, menyje. Szathmáry Istváné szül. Bóra Iren menyje. Szathmáry Ilona, Béla, Erzsike, ifj. Szathmáry István és néje szül. Posevitz Ilonka, Szathmáry Lázló, Kálmán és Iren utokái. Szathmáry Magduska déd-unokája. 141

5 szobás elegáns, részben modern,
részben antik 6903

lakásberendezés

teljes felszerelés, szőnyegek, csillárok és nappelkei együtt összesen vagy részletekben is azonnal eladó. Andrássy-ter 35., II. 12. Reggel 9-től este 6-ig megtekinthető.

A magyar és német
pótjegyzék megjelent!

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSU

100,000 kötetes

kölcsonkönyvtárába

Lengyel Laura: Máb királyné. Lovik Károly: A préda. Krudy Gyula: A podoloni tákács: é és a többiek. Lagerlöf Selma: Egy udvarház története, Caesar és Cleopatra, X: Az árva Mariska napjai, Szerelmehegye: A társalgás művészete, Doyle C.: Napoleon, Bródy Sándor: A medikus, Pekár Gy.: A szerencsenek összeesküvése, Bródy S.: Jegyzetek a szerelemlről, Borsszem Jankó naplára 1911. évre, Karin Michaëlis: A veszedelmes életkor, Egó: Kleinmann Márta, Molnár Ferenc: Hétágus sip, Balázsházy P.: Forrongások, Sudermann H.: Énekek éneke, Rákosi Viktor: Rejtett zugok, Ószi termés, Kis emberek világa, Croker: A hamupipóke, Kóbor Tamás: Ki a Ghettóból. Helta: Jenő: Kis mesés-könyv. Jerusalem Else: A Szent Skarabáus, Doyle C.: A Clomberi rejtély, Szomaházy: A karmester.

Németben: Bennet Arnold: Das Gespant, Geijerstam Gusztáv: Das Haupt der Medusa, Wassermann Jakob: Die Masken Erwin Reiners, Storch Arthur: Licht und Finsterniss; Die Geheimnisse des Praters, Mihaelis Karin: Das gefährliche Alter, Andoux M.: Marie-Claire, Crocker B. M.: Entgleist, Franzos E. K.: Die Juden v. Barnow, Zittelmann K.: Vor den grossen Mauern, Georgy Ernst: Theater Doyle Connan: Ein Duett, Franklin Edgar: D Meergrüne Wandschirm, Rittland Klaus: Wenn die Fackel sich senkt.

Kölcsondíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

A vidéki bérlek is a legfigyelemesebb kiszolgálásba részesülnek.

A zenemű-kölcson tárába

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zeneműkölcson tári díj havi 2 kor.,
vagy fizetveként 20 fill.

Legújabbak: Zerkovitz: Páris feől furcsaszelek fujnak... Lehár: Herceg kisasszony, Fall: Babuska, Syrenen, Farkas: Ninon levele, Hogy szerettem az első, Fráter L.: Magam sem tudom én... Léget egy árva kunyhó... Elhagyatva. Hogyha szeretsz... Pap Z.: Négy magyar dal... Dostal: Isteni éj. Kun M.: Dóra! Dóra! Hetényi: Három magyar dal... Pintér: Aranka keringő, Visszaemlékezés, Ilonka keringő, Fall: Édes öregem, Doy Frederick: Vidd, vidd! Sas Náci: Akáclombos kisfalumból, Farkas: Üzenet, Fall: Die erste Tour, Kun: Uccu Sári, Fall: Die schöne Risetke, Eysler: A halhatatlan lump, Zerkovitz: A kiknek a szívük fáj... Add ide!!! Tudja Isten, Weiner: Csokolóztam, A hangli, Grósz: A pécskal cigány-soron, Vánkos nótá, Csillag nótá, Simkó: Ne kerüljön édes anyám, Mikor mentél.

Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése

KERPEL IZSU,

könyv-, zenemű és papl-
kereskedés Aradon

381

Új butorasztalos műhely!

Ertesitem Aradváros és vidéke közönségét, hogy **Tökölly-tér 5/a. sz.** alatt a mai kor igényeinek megfelelő **butorasztalos-műhelyt** nyitottam, hol minden e szakmába vágó munkát készítek. 914

ARADI KOZLONY.

Különös gondot fordítok
butorok és zongorák

fényezésére

s annak belső szerkezetének kitisztítására.

Jutányos árak!

Szives pártfogást kér tisztelettel

Csernik János, butorasztalos.

Apró hirdetések.

Mely idősebb

jómodu uri ember volna hajlandó egy csinos barna sors üldözött nőt anyagilag támogatni, az irjon „Sors üldözött 30“ postrestante. 1239

Vidékre

kerestetik egy nevelőnő két gyermek mellé. Bővebbet Meisl és Adler cégnél. 1239

Megbízható,

ügyes házvezetőnőt keres Nagy Farkas, Arad Széchenyi-utca. 1240

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 80.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. Bonyilvántartási iver készlete. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon. 4071

Jég

mű vagy termés jég, háztartási célokra április 1-ől 1-től naponta házhozszállítva 6 és 7 koronás havi bérletben előjegyezhető és megrendelhető az Aradi jégtelep jéggyáránál. Telefon 199. szám. 1017

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrassy-tér 16. Gyakornokok felvétetnek Andrassy-terti üzletünkben. Keresünk vételre egy használt Wertheim szekrényt. 555

Tanuló

fizetéssel felvétetik Kállai nyomda Weitzer János-utca. 1222

Kiadó Gargon lakásnak, vagy irodának igen alkalmas másodemeleti utcai két szoba és alkov, folyó évi május hó elsejére, a Szabadság-tér 16. sz. alatt. Bővebbet ugyanott, a Domány-irodában. 1131

Berendezés,

rőfös és rövidáru szakmából. 2 utcai kirakatszekrényrel eladó. Megtekinthető: Mencer Mártonnál, Árpád-tér. 1179

Ópáleson

bérbeadó a hitelszövetkezet tulajdonát képező házban 3 szobás utcai lakás hozzátartozóival, szőlőskert, gazdasági udvar, présház és pince, együtt vagy külön is. Árverés után március 26-án d. e. 9 órakor. A feltételek megtekinthetők a szövetkezet irodájában. 1212

Gyakorlott

pénztárnoknő kerestetik fűszer-nagykereskedés részére. cím a kiadóban. 1204

Apateleken

egy 4 kat. holdas szőlő kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Kotzó Károly tulajdonosnál Garbán u. p. Borosjenő. 1001

Ajánlom

a nagyérdemű közönség szives figyelmébe mosó és vasaló intézetemet, ugyszintén mindennemű tisztítást elvállalok. Arad, Deák Ferenc-utca 7. Szabó Bálintné. 1062

Egy jó forgalmú vendéglő

más vállalat miatt azonnal eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Tóth Pál vendéglős, Boros Benitér 23. 1233

Raktárhelyiségnek

alkalmas tágas pincehelyiség kiadó. Rákóczi-utca 80. 1178

4 szobából

álló II. emeleti Szabadság-terti lakás, május 1-től kiadó. Bővebbet Hugyedi-utca 1. szám. 1236

Boros Benitér

1-a szám alatt II. emelet egy 7 szobás lakás május 1-re kiadó, melynek két külön bejárata van. 1232.

Egy jó házból

való fiu. kereskedő tanoncznak felvétetik, Weinberger Károly vegyes kereskedésében Ternova. 1231

Kiadó

két utcai szoba mellékhelyiséggel, vízvezetékekkel május 1-re Nagy Sándor-utca 5. szám. 1223

Pensió

elsőrendű kapható uri családnál. Ebédet családoknak kiadok. Erzsébet királyné-körut 37. sz. II. em. 15. ajtó. 1240

Nagymennyiségű

maculatura

Jutányos áron

eladó.

Divattudósítás

1147

Párisi tanulmányutamból hazatérve, értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy a legújabb modell trotteur és leány

kalapokkal

megérkeztem és annak meztelítésére tisz elettel mindenkit meghívok. Mindennemű javítások elfogadtnak. Gyászkalapok megrendelésre azonnal elkészíttetnek.

Maison Ritscher

Salacz-utca I. II. emelet.

Telefon 688. szám.

Telefon 688. szám.

Fischer Armin

szobafestő és mázolómeister
Vörösmarty-utca 3 sz.

Elvállal szobafestő és mázoló-munkákat legegyszerűbb kivitelől legdiszesebbig, továbbá természetes fautánzatokat (floreozást) színes üvegekkel kirakott gipszfestést úgy helyben, mint vidéken. 101

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-gyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és himzéshez oktatásra fölvetnek.

Valódi

francia mellfűzők

különlegességek
kizárólagos raktára

Varga D. Dani

Arad, Andrassy-tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem. Ernyő különlegességekben dus választék. Javítások és villanyernyő készítése elfogadtnak. Városi és megyei telefon 808.

Telefon 275. sz.

Telefon 275. sz.

Ajánlja a legjobb minőségű

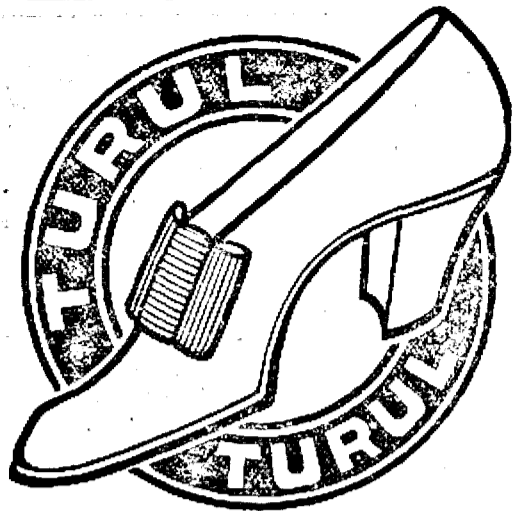
VAS ÉS TÁRSA

Arad, Boros Benitér 6. sz.

építési

anyagát

Köröbányai építő- és darabos mestert, valamint gipszet. Raktáron tart állandóan nagy mennyiségben horvát és hódvárú cserepeket, sajtolt téglákat, nádfontot, Beocsini-, Román- és portland-cementet és mindennemű cementárut, u. m. cementesöveket, cementlapokat, kutgyűrűket stb. dolgokat. 924

TURUL CIPŐK

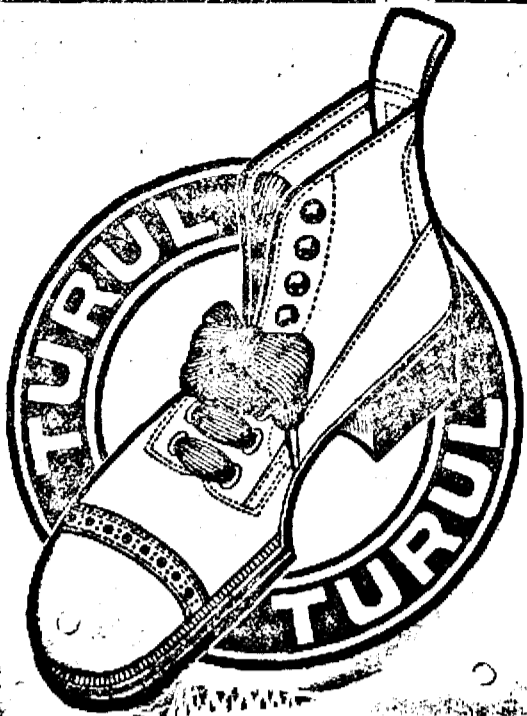
dacára az olcsó áraknak 249
a legjobb anyagból készülnek.
Elegáns fagon.

120 saját fióktelep Magyarország és a külföld legnagyobb városaiiban.
Képes árjegyzék portómentesen. A monarchia legnagyobb cipőgyára
„TURUL” Cipőgyár Részv.-Társ.,
Temesvár.

Központi főraktár:

Arad, Andrásy-ut, Minorita-épület.

Uj üzletvezető: ECKER PÉTER.

Eredeti Goodyear Welt, a jelenkor elismert legjobb minősége. Legnagyobb választék mindenféle cipőáruban, elismert kitűnő minőségben.

Ősz haj nines.

Minden haj megkapja eredeti színét, ha azt naponta egyszer

HAIRGENERATORRAL

megnedvesítjük.

— Nagy üveg ára 2 korona. —

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 381

Alkalmi vételek

és eladások

Ékszerterágyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János utca, Minorita-palota. 591

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereleltetnek
TELEFON 438. TELEFON 428.

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Mairovitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindenféle iparművészeti tárgyakat, modera épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legelőszobbi arert. 4407

Homok,

építkezési célra

beton kavics

bármily mennyiségben

állandóan

kapható.

Pollák Sándor,

gőztéglagyár Mikalaka.

Telefon 55-515. 976

Üzlethelyiség kiadó

forgalmas országúton, előnyös: liszt-, hentes- és rőfös-üzletnek (konkurencia nélkül.) Tudakozódni lehet az üzletben, Radnai-ut 10. szám. 1218

Uj kelmepestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézet Aradon. ::

Értesítés. Van szerencsém Aradváros és vidéke n. é. közönségének szíves tudomására adni, hogy Aradon, József főherceg-ut 9. szám és Wesselyni-utca 35. szám alatt egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kelmepestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézetet

létesítettem. Az ezen pályán ugy a fővárosban, mint az ország nagyobb városaiban szerzett tapasztalataim által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó legkényesebb igényű munkákat is a legpontosabban elvégzem. Amidőn még biztosítom nagybecsű pártfogóimat a figyelmes kiszolgálásról és olcsó árakról, kérem szíves támogatásukat. — Kész szolgálattal
Zsunkán Jenő.

— Vidéki megrendelések azonnal és pontosan elvégezték nek. —

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dus gyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima valamint riparia portalis szőlővesszőket ajánl gyökeres és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő
Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtiszta, dus gyökérzetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

4101 Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

Használt

ólom

megvételre kerestetik

Meghívó.

A pankotai hegyközség

folyó évi március 28-án d. u. 2 órakor tartja évi rendes

tavaszi közgyűlését,

melyre a hegyközség szőlőbirtokosait ezennel tisztelettel meghívja

Az elnökség.

T Á R S Y:

1. Aradhegyaljai szőlősgazdák egyesületébe alapító tagul való belépése.

2. Arad-hegyaljai borközponti szövetkezet alapszabálytervezetének megismertetése és esetleg részlegi jegyzése.

3. Számvizsgálók jelentése a múlt évi számadások megvizsgálásáról, annak jóváhagyása és a felmentvény megadása.

4. A folyó évi költségelirányzat megállapítása és a hegyközségi járulékok kivetése.

5. A hegyközségi választmány, elnök, jegyző, pénztárnok és hegybíró 8 évre leendő megválasztása.

6. Netaláni indítványok.

Schok A.

1235

h. k. jegyző.